

Vlaardingen veiliger?

Onderzoek naar doeltreffendheid van het veiligheidsbeleid in de gemeente
Vlaardingen en de betrokkenheid van de gemeenteraad

September 2018

Colofon:

Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingen:

Secretariaat

Adres: Postbus 1002
3130 EB Vlaardingen
Telefoon: 010 248 4000
e-mail: mieke.vanderstel@vlaardingen.nl

Samenstelling Rekenkamercommissie

Voorzitter:	drs. William van Deursen BPM
Plv. voorzitter:	dr. Rob Gilsing
Lid:	drs. Bianca Rook
Lid:	drs. Hans Démoed
Secretaris:	Mieke van der Stel

Uitvoering onderzoek Veiligheidsbeleid

DSP-groep door:
Paul van Egmond MSc
dr. Wendy Buysse
Perihan Özgül MSc
Linda van Dongen-Priem MSc

September 2018

Inhoud

Voorwoord	2
Leeswijzer	2
BESTUURLIJKE NOTA	
1 Beschrijving van het onderzoek	
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel onderzoek	4
1.3 Onderzoeksvragen	4
1.4 Onderzoeksverantwoording	4
2 Conclusies en aanbevelingen	
2.1 Conclusies	6
2.2 Aanbevelingen	7
3 Bestuurlijke reactie	10
4 Nawoord RKC	13
NOTA VAN BEVINDINGEN	
1 Inleiding	
1.1 Opzet	15
1.2 Onderzoeksverantwoording	15
2 Kwaliteit veiligheidsbeleid	
2.1 Wettelijke verantwoordelijkheid	17
2.2 Het beleid	
2.2.1 Veiligheidsbeleid	17
2.2.2 Veiligheidsanalyse	18
2.2.3 Formulering beleid	19
2.2.4 Taakverdeling	22
2.2.5 Inzet instrumenten	25
3 Doelrealisatie en doelmatigheid	
3.1 Doelrealisatie op maatschappelijk niveau	27
3.2 Negatieve effecten	28
3.3 Doelmatigheid	28
4 Positie gemeenteraad	
4.1 Kaderstellende taak gemeenteraad	31
4.2 Informeren van en controleren door gemeenteraad	
4.2.1 Informeren gemeenteraad	32
4.2.2 Controlerende taak gemeenteraad	34
4.2.3 Monitoring en evaluatie	34
BIJLAGEN	
Bijlage 1 Geïnterviewde personen	36
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	37
Bijlage 3 Doelstelling in IVP en JUP 2016	38
Bijlage 4 instrumenten IVP en instrumenten JUP 2016	39

Voorwoord

Al een aantal jaren wordt het onderwerp veiligheid tijdens de inventarisatieronden van de Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingen (RKC) bij de fracties van de gemeenteraad aan de orde gesteld. Het onderwerp heeft een aantal jaren op de groslijst met onderzoeksonderwerpen gestaan, maar in het programma 2017 van de RKC is dit onderzoek opgenomen en is met de uitvoering gestart.

De focus van dit onderzoek ligt op de veiligheidsvelden Veilige woon- en leefomgeving en Jeugd en veiligheid die de VNG onderscheidt in het Kernbeleid Veiligheid.

Gemeenten hebben de regie op veiligheid. Gemeenteraadsleden hebben daarin drie rollen te vervullen, namelijk kaders stellen, controleren en volksvertegenwoordiging. Uit onderzoeken van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid blijkt dat de meerderheid van de raadsleden meer invloed wil op het lokale veiligheidsbeleid. Met dit onderzoek wil de RKC de gemeenteraad inzicht geven in het beleid van de gemeente Vlaardingen zowel in opzet als in praktijk, zodat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol op het terrein van de veiligheid kan vervullen. De aanbevelingen van dit onderzoek hebben als doel Vlaardingen veiliger te maken.

N.B. Dit onderzoek is gelijktijdig in de gemeente Schiedam uitgevoerd. Van dit onderzoek is een aparte rapportage gemaakt.

Leeswijzer

Het rapport is opgedeeld in een Bestuurlijke Nota en een Nota van Bevindingen.

De Bestuurlijke Nota bevat een beknopte beschrijving van de opzet van dit onderzoek en daarnaast de conclusies en aanbevelingen. Tevens is de reactie van het college van burgemeester en wethouders op het onderzoek integraal opgenomen, evenals het nawoord van de RKC.

De Nota van Bevindingen bevat een beschrijving van het feitelijk onderzoek. Hierbij is gebruik gemaakt van een normenkader. Bij elke paragraaf geven we eerst de norm en de daaraan gekoppelde toetsingscriteria en vervolgens een onderbouwde beoordeling van de norm. Daarbij geven we aan welke bronnen zijn gebruikt.

In de bijlagen zijn opgenomen een overzicht van de geïnterviewde personen, bestudeerde documenten, de doelstellingen van het IVP en JUP 2016 en de instrumenten van het Integraal Veiligheids Plan en Jaarlijks Uitvoerings Plan Integrale Veiligheid 2016.

BESTUURLIJKE NOTA

1 Beschrijving van het onderzoek

1.1 Inleiding

Gemeenten hebben met veel veiligheidsvraagstukken te maken, van woonoverlast en jeugdcriminaliteit tot verkeersveiligheid, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit. Effectieve inzet op het veiligheidsdomein vereist een helder beleid met daarin keuzes over prioriteiten, instrumenten en samenwerking met veiligheidspartners. Deze keuzes worden verankerd in een gedegen integraal veiligheidsplan. Hiermee geeft de gemeente invulling aan zijn regierol op het veiligheidsterrein. Gemeenteraden spelen een belangrijke rol op het gebied van integrale veiligheid. Nu blijkt uit onderzoek¹ naar raadsleden en veiligheid dat de meerderheid van de raadsleden in Nederland meer invloed wil op het veiligheidsbeleid.

1.2 Doel onderzoek

De Rekenkamercommissie wil met een onderzoek naar het veiligheidsbeleid de raad van Vlaardingen handvatten bieden voor de versterking van zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol op het terrein van veiligheid.

Daartoe kijken we eerst naar de kwaliteit van het veiligheidsbeleid in de gemeente. Een kwalitatief goed beleid is een randvoorwaarde voor de raad om zijn verschillende rollen in te nemen. Vervolgens beoordelen we de effectiviteit en de doelmatigheid van het beleid. Als laatste beschouwen we de betrokkenheid van de raad bij het integrale veiligheidsbeleid.

1.3 Onderzoeksvragen

Hoofdvraag

Is het veiligheidsbeleid van de gemeente Vlaardingen doeltreffend en op welke wijze heeft de gemeente dit efficiënt (al dan niet samen met de verschillende actoren) uitgevoerd?

Onder deze hoofdvraag vallen een aantal deelvragen. Deze hebben betrekking op drie thema's.

Kwaliteit veiligheidsbeleid

- 1 Wat is de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van het integraal veiligheidsbeleid?
- 2 Ligt er een gedegen veiligheidsanalyse ten grondslag aan het beleid?
- 3 Is het integraal veiligheidsbeleid inzichtelijk geformuleerd?
- 4 Is de taakverdeling in- en extern (met politie en openbaar ministerie) voldoende duidelijk?
- 5 Welke instrumenten worden ingezet?

Effectiviteit en doelmatigheid

- 6 Is het beleid op maatschappelijk niveau effectief?
- 7 Heeft de invulling in de praktijk negatieve effecten op andere activiteiten?
- 8 In welke mate staan de gemaakte kosten in verhouding tot de gerealiseerde doelen?
- 9 Welke verbeteruggesties zijn er mogelijk ten aanzien van het huidige beleid?

Positie gemeenteraad

- 10 In hoeverre voert de gemeenteraad haar kaderstellende taak uit?
- 11 Wordt de gemeenteraad adequaat geïnformeerd over beleid en effecten?
- 12 Is er sprake van effectieve monitoring en bijsturing door bestuur en raad?
- 13 In hoeverre voert de gemeenteraad haar controlerende taak uit?

1.4 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek bestond uit documentenanalyse, interviews met relevante partners en een benchmark.

Documentanalyse

Voor een overzicht van de in de analyse betrokken documenten, zie Bijlage 2.

¹ Van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. Onderzoek is uitgevoerd in 2011 en 2015.

Interviews

Er hebben interviews plaatsgevonden met de portefeuillehouder integrale veiligheid, beleids- en uitvoerend medewerkers van de gemeente, teamchef van de politie, plaatsvervangend hoofdofficier van justitie, beleidsadviseur Openbaar Ministerie en een delegatie van vier raadsleden. Voor een overzicht zie Bijlage 1. De interviews zijn anoniem verwerkt in de rapportage.

In de interviews kwamen drie thema's aan de orde: de positie van de raad, het beleid en het effect van het beleid. Gezien het doel van het onderzoek lag de nadruk lag op het eerste onderwerp en meer specifiek op de kaderstellende en controlerende taak van de raad.

Benchmark

Om inzicht te krijgen in de doelmatigheid van het beleid hebben we een benchmark uitgevoerd. Hierbij hebben we Vlaardingen vergeleken met zeven andere gemeenten. Deze gemeenten zijn qua omvang vergelijkbaar of qua grootstedelijke problematiek vergelijkbaar. Het onderzoek is onder verantwoordelijkheid van de Rekenkamercommissie uitgevoerd door het bureau DSP..

Afbakening onderzoek

De Rekenkamercommissie heeft gekozen voor een focus op twee van de vijf veiligheidsvelden die de VNG onderscheid in het Kernbeleid Veiligheid², te weten Veilige woon- en leefomgeving en Jeugd en veiligheid. Dit zijn de velden die de burger het meest direct raken.

² <https://vng.nl/files/vng/kernbeleid-veiligheid-2017.pdf>

2 Conclusies en aanbevelingen

2.1 Conclusies

Kwaliteit van het veiligheidsbeleid

De gemeente Vlaardingen stelt elke vier jaar een integraal veiligheidsplan vast. Op het moment van het onderzoek is het Integraal Veiligheidsplan 2016-2019 van kracht. Het beleid beoogt kent de volgende doelstellingen:

- Het vergroten van de subjectieve en objectieve Veiligheid in Vlaardingen, waarbij door de gemeente continue wordt gewerkt aan een veiliger Vlaardingen, in samenhang met de verantwoordelijkheid van inwoners, ondernemers, maatschappelijk organisaties en bedrijven.
- Voorkomen en aanpakken van criminaliteit.
- Voorkomen van de aantasting van de openbare orde en veiligheid.

De gemeente Vlaardingen maakt onderscheid tussen objectieve (registratiecijfers politie) en subjectieve veiligheid (percepties van burgers).

Het beleid kent negen prioriteiten:

- Zes regionale prioriteiten: High Impact Crimes (HIC), jeugdoverlast/problematiek, drugs, veiligheid in de buurt, ondermijning, radicalisering
- Drie lokale prioriteiten: diefstal van fietsen, bromfietsen en snorfietsen, zorgen voor veilig ondernemen en zorgen voor veilig uitgaan.

De focus van dit onderzoek (zie 1.4) ligt op de veiligheidsvelden veilige woon- en leefomgeving en jeugd en veiligheid. Van de genoemde prioriteiten vallen HIC, jeugdoverlast/problematiek, drugs voor zover te maken met jeugd, veiligheid in de buurt en diefstal van fietsen, bromfietsen en snorfietsen binnen de focus van dit onderzoek.

De gemeente heeft concrete, meetbare doelstellingen per prioriteit geformuleerd. In jaarlijkse uitvoeringsplannen (JUP) zijn de objectieve en subjectieve veiligheidsdoelen vastgesteld.

Het integrale veiligheidsplan van de gemeente - en meer specifiek de prioriteiten die vallen binnen de focus van dit onderzoek - is gebaseerd op een veiligheidsanalyse. Deze was vooral gericht op de ontwikkeling van de veiligheid in de jaren voorafgaand aan de periode van beleidsformulering en minder op een analyse van de wenselijke intensiveringen en aanpak voor de beleidsperiode van het plan. De regionale prioriteiten zijn overgenomen en aangevuld met enkele lokale prioriteiten. De keuze voor deze prioriteiten – zowel regionale als lokale - is in de veiligheidsanalyse beperkt onderbouwd. Er ontbreekt een onderliggende beleidslogica waarin de relatie tussen de ingezette aanpak/activiteiten en de beoogde doelstellingen wordt onderbouwd. Mede daardoor is het lastig te bepalen of de meetbaar geformuleerde doelen realistisch zijn.

De taakverdeling tussen verschillende actoren is niet volledig vastgelegd in het beleidsplan. In de praktijk is deze evenwel helder voor ambtenaren, burgemeester en externe partners als politie en Openbaar Ministerie.

Doelrealisatie en doelmatigheid

In de evaluatie van het JUP 2016 worden de cijfers over de objectieve veiligheid gepresenteerd. Voor de prioriteit *High Impact Crimes* zijn de doelen grotendeels gerealiseerd – uitzonderingen zijn diefstal uit/vanaf motorvoertuigen en overvallen. Voor de overige prioriteiten (jeugd en overlast, veiligheid in de buurt) is onbekend of de doelen zijn gerealiseerd. Ook van de doelen op het gebied van subjectieve veiligheid is niet bekend of ze zijn gerealiseerd. Dit heeft te maken met een gewijzigde meetmethode, waardoor er geen vergelijkbare nulmeting is.

De evaluatie van het JUP 2016 bevat in beperkte mate een analyse van inspanningen die bij hebben gedragen aan de mate van doelrealisatie voor zover die bekend is.

Om inzicht te krijgen in de doelmatigheid zijn enkele kerncijfers van Vlaardingen vergeleken met zeven andere gemeenten. Op grote lijnen kunnen we concluderen dat de kosten en opbrengsten vergelijkbaar zijn met die van andere gemeenten. Opvallend is het relatief lage aantal medewerkers bij de afdeling toezicht en handhaving, terwijl de gemeente wel een gemiddelde afname laat zien op de

indexen overlast en onveiligheidsgevoelens³. Het is op basis van dit onderzoek niet mogelijk hiervoor een verklaring te bieden.

Positie van de gemeenteraad

De gemeenteraad is betrokken bij het opstellen van het integraal veiligheidsplan (IVP) en is hiermee in positie gebracht voor het uitvoeren van haar kaderstellende taak. Een beperkt aantal fracties heeft actief geparticipeerd in het voorbereidingsproces op het IVP. In de gemeenteraad heeft geen politieke visievorming plaatsgevonden over wat de raad wil bereiken met het veiligheidsbeleid.

De gemeenteraad wordt tussentijds geïnformeerd over de stand van zaken in het veiligheidsbeleid. Hij ontvangt kwartaalrapportages met politiecijfers en halfjaarlijkse voortgangsrapportages. In de jaarrekening en de meerjarenbegroting worden de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van veiligheid beschreven en geduid. De informatie die de raad ontvangt gaat vooral over objectieve veiligheid en meer specifiek over de prioriteiten HIC en fietsendiefstal. Recente informatie over de subjectieve veiligheid ontbreekt tot heden.

In de planning en control cyclus wordt het IVP wel genoemd, maar niet gebruikt als kader om het veiligheidsbeleid bij te sturen. Een complicerende factor hierbij is de invoering van de landelijk verplichte indicatoren voor de meerjarenbegroting vanaf 2017. Deze verschillen van de indicatoren die eerder door de raad zijn vastgesteld in het IVP en waarop het JUP is gebaseerd. Hierdoor bestaat onduidelijkheid bij de raad de cijfers hij stuurt.

Door leden van de gemeenteraad zijn vragen gesteld naar aanleiding van incidenten en casuïstiek. Hierbij refereren zij niet aan de vastgestelde kaders in het integraal veiligheidsplan. Er is geen eenduidig beeld tussen de raad en het college over de kaders en het sturen op hoofdlijnen. Het ontbreken van een beleidslogica en (voldoende) informatie over de output van de aanpak zijn hier mede debet aan. Hierdoor kan de raad onvoldoende controleren of het college het beleid uitvoert zoals in het veiligheidsplan is vastgelegd.

We concluderen dat de raad van Vlaardingen kaders heeft gesteld voor het veiligheidsbeleid. Deze zijn in beperkte mate gebaseerd op politieke visievorming binnen de raad. Omdat het veiligheidsbeleid een onderliggende beleidslogica ontbeert en omdat de tussentijdse informatievoorziening over de mate van doelrealisatie beperkt is, is de raad onvoldoende in positie om zijn controlerende taak uit te oefenen, en eventueel het beleid bij te sturen.

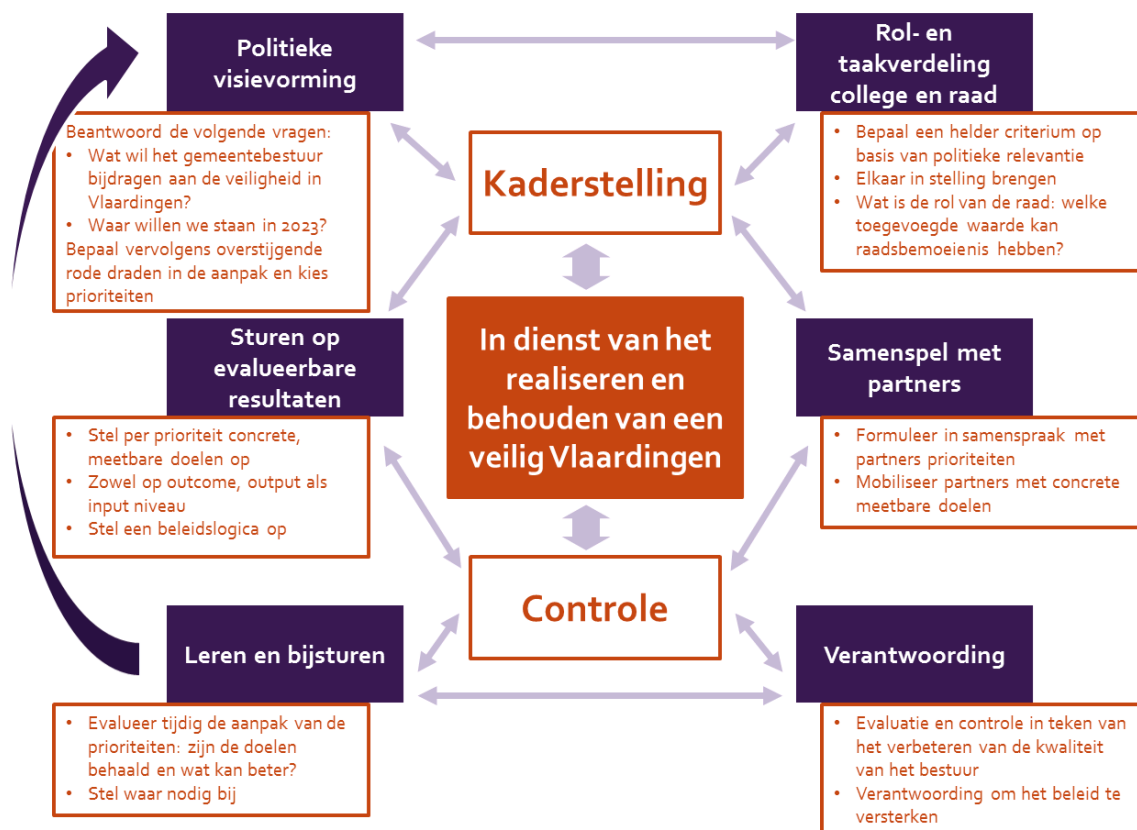
Algemene conclusie

De algemene conclusie van het onderzoek is dat het veiligheidsbeleid van Vlaardingen op de objectieve veiligheid deels doeltreffend is, maar dat er geen uitspraken kunnen worden gedaan over de doeltreffendheid op een deel van de prioriteiten en over de subjectieve veiligheid. In vergelijking met andere gemeenten lijkt de doelmatigheid van het veiligheidsbeleid vergelijkbaar met betrekking tot onveiligheidsgevoelens en overlast. De betrokkenheid van de raad is beperkt als het gaat om politieke visievorming en controle.

2.2 Aanbevelingen

In de aanbevelingen sluiten we nadrukkelijk aan bij de visie van de Rekenkamercommissie op de rol van de gemeenteraad zoals beschreven in 'Grip van de raad' en bij de VNG-methode Kernbeleid Veiligheid (2016). We spitsen de aanbevelingen toe op het nieuw op te stellen integraal veiligheidsplan voor 2020-2023.

³ Voor de gemeente Vlaardingen is de criminaliteitsindex niet bruikbaar als indicator voor de doelmatigheid van het beleid. Door het ontbreken van gegevens over slachtofferschap van geweldsdelicten op de baseline geeft deze index een vertekend beeld (zie nota van bevindingen voor meer uitleg).

Bron: model opgesteld door Partners en Pröpper in rapport Grip van de raad 2017

1 Raad: vorm een politieke visie op veiligheid

Om de kaderstellende taak van de gemeenteraad te verstevigen is het vooral van belang dat de gemeenteraad meer dan bij het opstellen van het huidige integrale veiligheidsplan bepaalt wat ze wil bereiken. De raad moet bepalen wat zijn politieke visie is op het veiligheidsbeleid. Relevante vragen daarbij zijn onder meer:

- Wat is de rol van het gemeentebestuur in het verbeteren en handhaven van de veiligheid in de gemeente?
- Hoe bepalen we de balans tussen preventieve en repressieve maatregelen?
- Wanneer kunnen we spreken van een succes?

Zo kan de visie en strategische doelstelling van het IVP worden bepaald. Daarbij gaat het dus meer algemeen om de vraag: waar willen we als gemeente staan in 2023 met de veiligheid?

Daarin kunnen voornemens met betrekking tot bijvoorbeeld maatschappelijke verankering van veiligheid, vitaliteit van wijken, veilig wonen en werken aan bod komen. Daarnaast kunnen (meetbare) streefwaarden op “overstijgende” indicatoren, zoals het totaalvolume criminaliteit of het veiligheidsgevoel van de bewoners worden geformuleerd.

2 Raad: bepaal overstijgende rode draden in de aanpak en prioriteiten

De raad kan het college een bestuurlijke opdracht geven voor een inhoudelijke analyse van de ontwikkelingen van het veiligheidsbeleid in de afgelopen vier jaar. Belangrijk daarbij is om niet alleen een analyse te maken van de objectieve en subjectieve veiligheid, maar ook van de verschillende aanpakken die zijn ingezet om de beoogde doelen te realiseren. Deze inhoudelijke analyse vormt de basis voor het bepalen van de strategische doelstellingen en prioriteiten.

Van daaruit kan gekeken worden naar de hoofdlijnen van het ‘hoe’: hoe werkt de gemeente aan het bereiken van deze strategische doelstellingen? Wat zijn de overstijgende rode draden in de aanpak? Voorbeelden van rode draden zijn burgerparticipatie, verbinding veiligheid en sociaal domein, wijk- en buurtgericht werken, versteviging intelligence. De rode draden keren terug bij de uitwerken van de prioriteiten en overige strategische thema’s.

BESTUURLIJKE NOTA

Daarnaast is het van belang om als gemeenteraad een beperkt aantal prioriteiten voor de komende vier jaar te bepalen. De VNG adviseert om maximaal drie tot vier prioriteiten te bepalen waarop extra wordt ingezet. Minder prioriteiten betekent meer focus, ook in het (bij)sturen.

3 College: stel concrete, meetbare doelen en een beleidslogica op

Stel per prioriteit concrete, meetbare doelstellingen op outcome-niveau. Deze moeten vertaald worden naar doelstellingen voor output: welke prestaties moeten er geleverd worden om de outcome doelstelling te behalen. Vervolgens is de vraag welke input nodig is voor het behalen van de output. Een onderbouwde relatie tussen input, output en outcome levert de beleidslogica op, die van belang is voor controle en bijsturing.

4 Raad en college: leg een communicatiestrategie naar burgers vast

Het is tevens van belang om een helder communicatiestrategie naar burgers vast te leggen over de prioriteiten, zowel voor het college als voor de raad. Zo wordt voor de burgers duidelijk waar de prioriteiten liggen.

5 Raad: geef het college de opdracht te monitoren: stel bij en leer!

Door de meetbare doelstelling te onderbouwen met een beleidslogica (zie aanbeveling 3) en het aantal prioriteiten te beperken, is het voor de gemeenteraad beter mogelijk om de voortgang op de hoofdlijnen te volgen en bij te sturen. Het IVP wordt door het college jaarlijks vertaald in een uitvoeringsplan. De beleidslogica biedt handvatten voor de raad om te controleren of het plan goed wordt uitgevoerd en waar kan worden bijgestuurd, gegeven de voortgang in de realisatie van beleidsdoelen. De raad heeft hiervoor periodiek informatie nodig over de afgesproken input-, output- en outcome-indicatoren. Indicatoren kunnen kwantitatief of kwalitatief zijn.

3 Bestuurlijke reactie

Veiligheid Toezicht & Handhaving

Gemeente Vlaardingen

Postbus 1002
3130 EB Vlaardingen

Bezoekadres:
Westnieuwland 6
3131 VX Vlaardingen

Telefoon:
(010) 248 4000

www.vlaardingen.nl/contact

www.vlaardingen.nl

Rekenkamercommissie Schiedam-Vlaardingen
Postbus 1002
3130 EB VLAARDINGEN

t.a.v. de heer drs. W. van Deursen BPM

datum	onderwerp	pagina
17 juli 2018	Bestuurlijk wederhoor onderzoek Veiligheid	1/3
briefnummer	uw kenmerk	bijlage(n)
1667642	RKC2018-039	

Geachte heer Van Deursen,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het rapport "Vlaardingen Veiliger?, onderzoek naar doeltreffendheid van het veiligheidsbeleid in de gemeente Vlaardingen en de betrokkenheid van de gemeenteraad", dat u ons op 7 juni 2018 heeft toegezonden. Graag maken we van de geboden gelegenheid gebruik om op het rapport te reageren.

Beleidsplannen Veiligheid

In de voorgaande raadsperiode heeft de toenmalige gemeenteraad aangegeven te willen komen tot een herijking/actualisering van het veiligheidsbeleid, zoals beschreven in het Integraal Veiligheidsplan 2013-2016.

De gemeenteraad heeft in 2016 besloten het veiligheidsbeleid voort te zetten en heeft naast zes regionale prioriteiten drie lokale prioriteiten toegevoegd. Met name die toevoeging was een nadrukkelijke wens en keuze vanuit de gemeenteraad.

De keuze om met twee centrale doelstellingen op het gebied van objectieve veiligheidscijfers en de subjectieve veiligheidsbeleving te werken werd gehandhaafd.

Het opstellen van een integraal veiligheidsplan is niet eenvoudig. Naast de complexiteit van het veiligheidsdomein is er immers ook sprake van een afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen en van de voornaamste veiligheidspartners, politie en Openbaar Ministerie. Over de wijze waarop en hoe concrete doelstellingen kunnen worden behaald voor een veiliger Vlaardingen zijn de afgelopen periode belangrijke lessen geleerd. Het rapport levert daarin een gefundeerde bijdrage en inzichten die ten goede komen aan de totstandkoming van het Integraal Veiligheidsplan 2020-2023.

Situatie Vlaardingen

Binnen de objectieve veiligheid schetst u een herkenbaar beeld, waarin het merendeel van de outcome 2016 is behaald door een daling van de misdrijven.

Met het openbaar worden van de index "Vlaardingen Peilt" kan in de evaluatie van het Integraal Veiligheidsplan 2016-2019 uitspraken worden gedaan over de subjectieve veiligheidsbeleving.

briefnummer 1667642 In behandeling bij

pagina 1/3

Veiligheid Toezicht & Handhaving

Aanbevelingen

De aanbevelingen die u doet, zien toe op het nieuw op de stellen Integraal Veiligheidsplan. Per aanbeveling vindt u hieronder een korte reactie.

1.1. Aanbeveling , aan de raad: Vorm een politieke visie op veiligheid.

Reactie college:

De aanbeveling die u doet is door de inbreng van de raad bij de totstandkoming en visiebepaling neergelegd in het Integraal Veiligheidsplan 2016-2019, met name in het formuleren van meetbare streefwaarden op de indicatoren als totaalvolume criminaliteit en veiligheidsgevoel van de bewoners. Voor het nieuw op te stellen Integraal Veiligheidsplan zal het college de gemeenteraad faciliteren bij de visiebepaling.

1.2 Aanbeveling, aan de raad: Bepaal overstijgende rode draden in de aanpak.

Reactie college:

De rode draden zijn benoemd in zowel het coalitieakkoord Samen aan Zet 2014-2018 als de begroting. Aandacht voor de aanpak van kwetsbare wijken, blijvende aandacht voor een sociaal beleid en de brede inzet van Toezicht en Handhaving zijn er een aantal met een directe link en relevantie naar een veilig Vlaardingen. Voor het nieuw op te stellen IVP zal het college de gemeenteraad faciliteren bij het bepalen van de overstijgende rode draden in de aanpak.

1.3 Aanbeveling, aan het college: Stel concrete meetbare doelen en een beleidslogica op.

Reactie college:

De norm op het gebied van beleidslogica die de VNG omschrijft leidt tot uw conclusie dat er geen mobiliserende werking is bij de partners omdat er geen beleidslogica is. Het college stelt dat onze ketenpartners veiligheid in voldoende mate zijn en worden gemobiliseerd. Er is jarenlang geïnvesteerd in een duurzame integrale samenwerking met die partijen die ook een eigen verantwoordelijkheid naar en met de stad gestalte geven. Dat zet het veiligheidsbeleid in beweging en leidt tot resultaten. In uw rapport pleit u voor het opnemen van outcome - en outputdoelstellingen. De gemeenteraad heeft de afgelopen jaren gekozen voor het scherp benoemen van concrete resultaten, waarin op het gebied van de outcome de aanbeveling al is gevolgd. De aanbeveling de output (nadrukkelijker) onderdeel van de beleidslogica te laten zijn onderschrijft het college.

1.4 Aanbeveling, aan raad en college: Leg een communicatiestrategie naar burgers vast.

Reactie college:

Binnen de communicatiestrategie die de gemeente naar bewoners hanteert zijn de nodige stappen gezet, bijvoorbeeld in het actief volgen en voeden van social media, gebruikmaking van wijkpagina's en de omslag van meer algemene bewonersplatforms naar thematische bewonersbijeenkomsten. In en bij al deze vormen is de aandacht voor veiligheid een terugkerend onderwerp. Het college zal de raad faciliteren in het doorontwikkeling van op en in de buurt gerichte communicatiestrategieën.

Veiligheid Toezicht & Handhaving

1.5 Aanbeveling, aan de raad: Geef het college de opdracht te monitoren: stel bij en leer.

Reactie college:

De veiligheidssituatie is per definitie dynamisch en wordt gemonitord in onder andere de Stadspeiling en andere monitoren: de sociale index en van recente datum de Staat van Vlaardingen. Op basis van deze informatie worden analyses gemaakt en aanpakken vastgesteld. Juist vanwege de veranderende omstandigheden en actuele ontwikkelingen in het veiligheidsdomein is dit een voortdurend proces.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Vlaardingen,

de secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

de burgemeester,
mr. A.M.M. Jetten MSc

Wilt u bij beantwoording van deze brief het briefnummer 1667642 vermelden.

briefnummer
1667642

In behandeling bij

pagina
3/3

4 Nawoord RKC

De Rekenkamercommissie dankt het college voor haar zienswijze en ze stelt vast dat het college instemmend heeft gereageerd op de conclusies en aanbevelingen.

De Rekenkamercommissie geeft graag een korte reactie op deze zienswijze.

Conclusies

Het college geeft aan dat er over de wijze waarop en hoe concrete doelstellingen kunnen worden behaald voor een veiliger Vlaardingen in de afgelopen periode belangrijke lessen zijn geleerd en dat het rapport daarin een gefundeerde bijdrage en inzichten levert die ten goede komen aan de totstandkoming van het Integraal Veiligheidsplan 2020-2023. De Rekenkamercommissie waardeert het dat ook het college van mening is dat het rapport een bijdrage kan leveren aan het op te stellen Integraal Veiligheidsplan.

Het college herkent het beeld over de uitkomsten op objectieve veiligheid. Met betrekking tot de subjectieve veiligheid geeft het college aan dat met het openbaar worden van de index “Vlaardingen Peilt” ook uitspraken kunnen worden gedaan over de subjectieve veiligheidsbeleving. De Rekenkamercommissie merkt hierbij op dat indicatoren in de index “Vlaardingen Peilt” gewijzigd zijn ten opzichte van eerdere indicatoren voor subjectieve veiligheid. Hierdoor kunnen er geen uitspraken worden gedaan over het effect van het veiligheidsbeleid op de subjectieve veiligheid. Bij het opstellen van het Integraal Veiligheidsplan 2020-2023 raadt de Rekenkamercommissie aan te kiezen voor indicatoren die over een langere periode op dezelfde manier periodiek gemeten worden.

Aanbevelingen

De Rekenkamercommissie neemt met genoeg kennis van de wens van het college tot facilitering bij het opvolgen van aanbeveling 1, 2 en 4. Ook waardeert de Rekenkamercommissie het dat het college de aanbeveling onderschrijft om output (nadrukkelijker) onderdeel te laten zijn van de beleidslogica. Zonder een beleidslogica met concrete meetbare doelen is het voor de raad moeilijk haar controlerende rol op het integrale veiligheidsbeleid goed uit te voeren. Dat is volgens de Rekenkamercommissie een van de voornaamste bevindingen van het onderzoek.

NOTA VAN BEVINDINGEN

1 Inleiding

1.1 Opzet

In dit deel van het rapport worden de bevindingen van het onderzoek gepresenteerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het beoordelingskader. Bij elke paragraaf geven we eerst de norm en de toets aspecten weer en een beoordeling van de norm. Vervolgens onderbouwen we de beoordeling. Daarbij geven we aan welke bronnen we daarbij hebben gebruikt. Vragen 1, 5, 7 en 9 lenen zich niet voor het gebruik van normen en toets aspecten en vallen daarom buiten het normenkader. Vraag 9 beantwoorden we in de aanbevelingen in de bestuurlijke nota.

1.2 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek bestond uit documentenanalyse, interviews met relevante partners en een benchmark.

In de **documentenanalyse** zijn het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2016-2019, het Jaarlijks Uitvoeringsplan (JUP) Integrale Veiligheid 2016, de evaluatie van het JUP 2016, het JUP 2017, de meerjarenbegroting 2016-2019, de jaarrekening 2016, raadsmemo's en kwartaalrapportages over veiligheid aan de raad bestudeerd. Om een beeld te krijgen van ontwikkelingen voorgaand aan het huidige beleid, zijn tevens de kadernota over 2012-2016, het uitvoeringsplan 2015 en de regionale rapportages van de Veiligheidsregio Rotterdam (VAR) geanalyseerd. Naar aanleiding van aangedragen punten in de interviews is tevens de meerjarenbegroting 2017-2020 en 2018-2021 meegenomen in de analyse. Daarnaast is een analyse uitgevoerd van schriftelijke en mondelinge vragen en moties over veiligheid in 2016 en 2017. De vragen, moties, amendementen en verslagen van de gemeenteraad waarin vragen over veiligheidsbeleid zijn gesteld, zijn gezocht in vlaardingen.raadsinformatie.nl op basis van de woorden veiligheid en specifiek naar aanleiding van voorbeelden die in interviews zijn genoemd. Tot slot is de monitor leefbaarheid en veiligheid 2017 (Kenniscentrum MVS, 2017) bestudeerd.

Er hebben **interviews** plaatsgevonden met de burgemeester (portefeuillehouder integrale veiligheid in college van B&W), beleids- en uitvoerend medewerkers van de gemeente Vlaardingen (teammanager Veiligheid, Toezicht en Handhaving, veiligheidsmanager, teamleider toezicht en handhaving, regisseur nazorg en officier van dienstbevolkingszorg crisis/rampenbestrijding, gebiedsmanager), teamchef van de politie, plaatsvervangend hoofdofficier van justitie, beleidsadviseur Openbaar Ministerie en een delegatie van vier raadsleden. Voor een volledig overzicht, zie Bijlage 1

Om de vraag over inzicht te krijgen in de doelmatigheid van het beleid te beantwoorden hebben we een **benchmark** uitgevoerd. Hierbij hebben we Vlaardingen en Schiedam vergeleken met zes andere gemeenten. Deze gemeenten zijn qua omvang vergelijkbaar qua omvang of zijn gemeenten in de regio of Randstad met vergelijkbare grootstedelijke problematiek vergelijkbaar.

De keuze van de gemeenten heeft plaatsgevonden in overleg met de rekenkamercommissie en de beleidsadviseurs veiligheid van Schiedam en Vlaardingen. Voor de benchmark is gebruik gemaakt van programmabegrotingen, het integraal veiligheidsbeleidsplan van de gemeenten, en openbare bronnen zoals de AD misdaadmeter en de CBS Veiligheidsmonitor. Uit deze stukken haalden we informatie op over welke doelen behaald zijn op de gestelde veiligheidsprioriteiten en welke kosten (personele inzet en geld) hiervoor gemaakt zijn. Bij de meeste gemeenten hebben we telefonische interviews gehouden om de informatie te checken. We hebben de cijfers vergelijkbaar gemaakt door deze te relateren aan het aantal inwoners.

Het onderzoek is onder verantwoordelijkheid van de Rekenkamercommissie uitgevoerd door het bureau DSP.

De Rekenkamercommissie heeft gekozen voor een **focus op twee van de vijf veiligheidsvelden** die de VNG onderscheidt in het Kernbeleid Veiligheid⁴, te weten Veilige woon- en leefomgeving en Jeugd en veiligheid. Dit zijn de velden die de burger het meest direct raken.

⁴ <https://vng.nl/files/vng/kernbeleid-veiligheid-2017.pdf>

NOTA VAN BEVINDINGEN

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact'- criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

2 Kwaliteit veiligheidsbeleid

In dit hoofdstuk gaan we in op de wettelijke verantwoordelijkheden op het gebied van integraal veiligheidsbeleid van de gemeenteraad en de burgemeester, maken we een analyse van het beleid en benoemen we welke instrumenten er in worden gezet. Bij de analyse van het beleid kijken we naar de onderbouwing door een veiligheidsanalyse, hoe het beleid geformuleerd is en of de taakverdeling helder is.

2.1 Wettelijke verantwoordelijkheid

In deze paragraaf geven we antwoord op vraag 1:

Wat is de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van het integraal veiligheidsbeleid?

In algemene zin zijn, sinds de dualisering, de taken van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders gescheiden. Het college van burgemeester en wethouders is belast met de uitvoerende taken in de gemeente, terwijl de raad belast is met volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taken. De raad kan kaders stellen met betrekking tot veiligheid via verordeningen en kaderstellende en strategische beleidsnota's. Het wettelijke kader voor de verantwoordelijkheid van de gemeente op het gebied van integraal veiligheidsbeleid is vastgelegd in artikel 38b van de Politiewet. Hierin staat dat gemeenteraden minimaal eens in de vier jaar in een Integraal Veiligheidsplan doelen vaststellen op het terrein van veiligheid. Hiermee wordt de kaderstellende rol van de gemeente geborgd.

Met betrekking tot het veiligheidsbeleid heeft de burgemeester enkele specifieke wettelijke bevoegdheden. De burgemeester is volgens artikel 172 van de Gemeentewet belast met de handhaving van de openbare orde. Hiervoor heeft de burgemeester een aantal wettelijke bevoegdheden. Het gaat hierbij enerzijds om algemene en noodbevoegdheden en anderzijds om specifieke bevoegdheden. De algemene bevoegdheden vloeien voort uit de Gemeentewet (denk aan de lichte bevelsbevoegdheid, noodverordening en noodbevel). De specifieke bevoegdheden vloeien voort uit specifieke wetten, zoals het tijdelijk huisverbod bij huiselijk geweld en het sluiten van drugspannen op basis van artikel 13b Opiumwet. Voor een deel van de specifieke bevoegdheden geldt dat de burgemeester verplicht is tot samenspraak en/of samenwerking met het Openbaar Ministerie (bijvoorbeeld preventief fouilleren op basis van artikel 141b Gemeentewet en cameratoezicht op basis van artikel 151c Gemeentewet).

De raad is als hoofd van de gemeente eindverantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid binnen de gemeente. Vanuit deze verantwoordelijkheid controleert de raad het college van burgemeester en wethouders bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid.

2.2 Het Beleid

2.2.1 Veiligheidsbeleid

Algemeen

Gemeenten hebben de regierol bij het ontwikkelen van een vierjaarlijks integraal veiligheidsbeleid. Veiligheidsbeleid is bij voorkeur integraal, in de zin van dat het zich richt op sociale én fysieke veiligheid, dwarsverbanden bewaakt tussen veiligheidsthema's, combinaties van preventie en repressie zoekt bij elk thema, mogelijkheden van interne en externe partners (inclusief bewoners) in samenhang benut. Gemeenten moeten zorgen voor afstemming met (veiligheids)partners, als politie en openbaar ministerie. Afhankelijk van het onderwerp worden ook vele andere partijen betrokken, zoals scholen, sociale wijkteams, ondernemers en de brandweer. Daarnaast voert de gemeente de regie over de verschillende maatregelen die met de partners zijn afgesproken. Dit wordt veelal vastgelegd in een uitvoeringsplan.

Vlaardingen

De gemeente Vlaardingen heeft een integraal veiligheidsbeleid: Integrale Veiligheidsplan 2016-2019 (IVP). Met dit beleid wil de gemeente zorgen dat de subjectieve en objectieve veiligheid in Vlaardingen wordt vergroot, waarbij continue wordt gewerkt aan een veiliger Vlaardingen, niet alleen door de gemeente, maar ook in samenhang met de verantwoordelijkheid die inwoners, ondernemers,

NOTA VAN BEVINDINGEN

maatschappelijke organisaties en bedrijven hebben. De gemeente wil de criminaliteit voorkomen en aanpakken en de aantasting van de openbare orde en veiligheid voorkomen. In het jaarlijks uitvoeringsprogramma (JUP) legt de gemeente concreet de doelstellingen en afspraken met in- en externe partners voor een jaar vast.

2.2.2 Veiligheidsanalyse

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) raadt aan het integraal veiligheidsbeleid te bouwen op een stevig inhoudelijk fundament: verankering in een gedegen veiligheidsanalyse is een voorwaarde voor 'werkend veiligheidsbeleid'⁵. Vandaar onderzoeksvraag 2:

Ligt er een gedegen veiligheidsanalyse ten grondslag ligt aan het beleid?

Normen	Toets aspecten	Beoordeling
<ul style="list-style-type: none">• De analyse is inhoudelijk volledig.• De analyse gaat over meerdere jaren.• De resultaten van de analyse zijn vertaald naar het beleid.	<ul style="list-style-type: none">• De analyse bevat alle onderdelen van de veiligheidsvelden Veilige woon- en leefomgeving en Jeugd en veiligheid.• In de analyse wordt een ontwikkeling over minimaal drie jaar weergegeven.• Geconstateerde problemen worden geadresseerd in het beleid.	<ul style="list-style-type: none">• De analyse van het veiligheidsbeleid vindt niet plaats voor alle onderdelen van de twee veiligheidsvelden.• Er wordt een analyse gegeven over meerdere jaren van de objectieve en subjectieve veiligheid.• Er wordt geen analyse gegeven van de huidige aanpak en welke aanvullende acties/beleidsversterkingen wenselijk zijn.• Voor de prioriteiten wordt een analyse van de ontwikkeling van de problematiek over minimaal drie jaren gepresenteerd. Er wordt geen analyse gegeven van de aanpak. De analyse is inhoudelijk niet volledig.• Er wordt geen expliciet verband gelegd tussen de analyse en de gekozen prioriteiten.

In het Integraal Veiligheidsplan 2016-2019 wordt een analyse gemaakt van de veiligheid in Vlaardingen op basis van cijfers over objectieve en subjectieve veiligheid over meerdere jaren. Er worden politiecijfers⁶ gepresenteerd over misdrijven in de periode 2010-2014 en over subjectieve veiligheid uit de Sociale Index 2012 en 2013 van het Kenniscentrum Schiedam-Vlaardingen en de Stadspeiling Vlaardingen 2011. De cijfers en de ontwikkeling over de jaren worden zowel op het niveau van de gemeente Vlaardingen als op wijkniveau gepresenteerd. Deze analyse is overall en niet voor de afzonderlijke veiligheidsvelden. Ook wordt geen beschrijving gegeven van de aanpak op de verschillende veiligheidsvelden en welke acties of beleidsversterkingen wenselijk zijn.

De gekozen prioriteiten worden benoemd (zie § 1.2.2). Per prioriteit (bijvoorbeeld het aantal woninginbraken) wordt een analyse gegeven van de cijfermatige ontwikkelingen over drie jaren (2013-2015). Hier worden de halfjaarcijfers uit de Monitor Veiligheidsbeeld VeiligheidsAlliantie Regio Rotterdam (VARR)⁷ over misdrijven voor gebruikt. De cijfers over het eerst halve jaar van de drie voorafgaande jaren (2013-2015) worden gepresenteerd. De gegevens met betrekking tot veiligheid in de buurt zijn ontleend aan de gebiedsanalyses uit de gebiedsprogramma's 2015-2018. Bij de ene prioriteit worden dus halfjaarcijfers gepresenteerd, bij andere prioriteiten jaarcijfers.

Niet alle onderdelen van de twee veiligheidsvelden van dit onderzoek komen in de analyse aan bod. De analyse in het IVP beperkt zich tot het in beeld brengen van de veiligheidsproblemen op de gekozen prioriteiten. De huidige of lopende aanpak op de prioriteiten wordt niet beschreven en is niet in de analyse betrokken.

Het IVP wordt jaarlijks geconcretiseerd in een uitvoeringsplan, het jaarlijks uitvoeringsplan (JUP). Dit uitvoeringsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en op basis van de evaluatie wordt het JUP voor het

⁵ Handreiking voor gemeenten, Kernbeleid Veiligheid 2017 (VNG).

⁶ gebaseerd op cijfers van de politie eenheid Rotterdam, District Nieuwe Waterweg Noord

⁷ Monitor Veiligheidsbeeld Veiligheidsalliantie Regio Rotterdam, eerste half jaar 2015).

NOTA VAN BEVINDINGEN

volgende jaar opgesteld. In de evaluatie van het JUP 2015 - die op basis van het vorige IVP (2012-2016) is opgesteld wordt voor sommige onderdelen van de twee veiligheidsvelden wel een analyse gegeven van de aanpak in 2015. Uit de interviews en uit de documentenanalyse is niet duidelijk hoe en op welke wijze deze analyse is meegenomen bij het opstellen van de concept kadernota 2016-2019 en het uiteindelijke IVP 2016-2019.

Uit de interviews blijkt dat in het IVP een bewuste keuze is gemaakt voor cijfers van de politie-eenheid Rotterdam. Op deze manier kan een goede vergelijking worden gemaakt met gemeenten met een vergelijkbare omvang qua inwoneraantal en vergelijkbare problematiek. Er is bewust niet gekozen voor landelijke cijfers van het CBS, omdat deze niet altijd up to date zijn en uitgaan van gemiddelden op basis van inwonersaantal en niet op basis van gemeenten met een vergelijkbare problematiek. Ook is de keuze gemaakt om de ontwikkeling binnen de eigen gemeente als referentiepunt te nemen voor het bepalen van doelstellingen in plaats van het landelijke of regionaal gemiddelde (zie 1.2.2). Uit de interviews blijkt verder dat de gebiedsprogramma's en gebiedsscan van de politie input vormen voor het IVP (en de actualisering in het JUP). Een knelpunt daarbij was dat de gebiedsscan van de politie niet parallel liep aan de beleidscyclus van het IVP. Dit is in 2017 aangepast. De gebiedsscan vindt nu niet langer plaats in april, maar in het najaar zodat de uitkomsten als input kunnen dienen voor het JUP en de volgende IVP.

De keuze van de prioriteiten is niet onderbouwd met een inhoudelijke analyse. Er wordt geen duidelijke relatie gelegd tussen problematiek in Vlaardingen en de gekozen prioriteiten. Vier van de gekozen prioriteiten liggen op de twee veiligheidsvelden uit dit onderzoek.

2.2.3 Formulering beleid

In deze paragraaf geven we antwoord op vraag 3:

Is het integraal veiligheidsbeleid inzichtelijk geformuleerd?

Normen	Toets aspecten	Beoordeling
<ul style="list-style-type: none">• Het beleid is cyclisch en wordt voor een periode vastgelegd (meerjarig).• Er zijn beleidsdoelen en effecten geformuleerd.	<ul style="list-style-type: none">• Prioriteiten zijn bepaald.• De beleidsdoelen zijn uitgewerkt in gewenste meetbare outcome.• Doelen zijn SMART geformuleerd.• Het beleid is schriftelijk vastgelegd.	<ul style="list-style-type: none">• In het IVP zijn prioriteiten bepaald. De regionale prioriteiten zijn overgenomen en aangevuld met lokale prioriteiten.• De centrale doelstellingen in het IVP zijn niet dezelfde als de ambities in de meerjarenbegroting.• Per prioriteit zijn doelstellingen geformuleerd voor 2019 en 2016 die meetbaar zijn. De doelstellingen zijn – op een enkele uitzondering na specifiek, meetbaar, acceptabel en tijdsgebonden. Of ze haalbaar zijn met de ingezette aanpak is niet te beoordelen op basis van het IVP en het JUP.• In het JUP worden de doelstellingen, de aanpak en de betrokken organisaties per prioriteit gespecificeerd voor een jaar.

Meetbare centrale doelstellingen

De centrale doelstellingen van het beleid zijn in twee 'meetbare' doelstellingen voor 2019 geformuleerd:

- 1 Het streven is om in de periode 2016-2019 de objectieve veiligheidscijfers met een vergelijkbaar percentage terug te dringen als dit in 2010-2014 gebeurd is. Dit is per misdrijf verschillend, maar veelal tussen de 10 en 20%, met in sommige gevallen 30% of meer.
- 2 Voor de subjectieve veiligheidsbeleving is het streven die met circa 10 procent te verbeteren door op alle onderwerpen minimaal en zeven na te streven.

De keuze om de ontwikkeling uit 2010-2014 door te zetten wordt niet onderbouwd met behulp van een beleidstheorie of inhoudelijke analyse.

Prioriteiten in het beleid

De prioriteiten in het IVP zijn afgeleid van het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio Rotterdam en aangevuld met lokale speerpunten (Integraal Veiligheidsplan 2016-2019). In het IVP wordt per prioriteit een omschrijving gegeven van het 'probleem' (deze is voor sommige prioriteit algemeen en niet toegespitst op Vlaardingen) een doelstelling voor 2019 geformuleerd en worden de aanpak en instrumenten (hoe) opgesomd.

De gemeente wil de centrale doelstellingen met betrekking tot veiligheid bereiken door in te zetten op de aanpak van negen prioriteiten:

- High Impact Crimes (HIC)
- Jeugdoverlast/problematiek
- drugs
- veiligheid in de buurt
- ondermijning
- radicalisering
- Lokale veiligheidsprioriteiten
 - diefstal van fietsen, bromfietsen en snorfietsen
 - zorgen voor veilig ondernemen
 - zorgen voor veilig uitgaan.

Vijf prioriteiten zijn afgeleid uit de regionale prioriteiten (HIC, jeugdoverlast/problematiek, drugs, veiligheid in de buurt en ondermijning). Hieraan zijn radicalisering en drie lokale prioriteiten vanuit de consultatie met de raad toegevoegd. Vier thema's vallen binnen de veiligheidsvelden van dit onderzoek: HIC, jeugdoverlast/problematiek, veiligheid in de buurt en diefstal van fietsen, bromfietsen en snorfietsen. De gemeente volgt hierin het advies van de VNG uit 2013⁸ om een prioritering aan te brengen. In 2017 adviseert de VNG in het Kernbeleid Veiligheid 2017 om maximaal drie tot vier prioriteiten aan te wijzen.

Voorbeeld: prioriteit veiligheid in de buurt

Een omgeving die schoon en heel is geeft ook een veilig gevoel. Een omgeving die verloedering uitstraalt lokt weer gedrag uit waarbij mensen denken dat alles mag en zich niet gebonden voelen aan regels. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat een nette openbare ruimte vandalisme en vernielingen, waarbij bv graffiti wordt gespoten, verkleint. Het gevolg daarvan weer is dat hierdoor criminaliteit en gedrag dat kan worden ervaren als asociaal, kan worden voorkomen.

Doelstelling

De ervaren verloedering, 30,1% moet in 2019 teruggedrongen zijn naar 20%. Ervaren overlast, 13,3%, moet in 2019 afgenomen zijn tot 10% van de bevolking.

Bron: IVP 2016-2019 pp 12-14

Financiële kaders beleid

De financiële kaders voor het veiligheidsbeleid zijn niet opgenomen in het IVP, maar worden in de meerjarenbegroting 2016-2019 genoemd. Deze zijn echter niet 1 op 1 te vertalen naar de inzet op de prioriteiten. In de meerjarenbegroting 2016-2019 is sprake van drie ambities op het gebied van veiligheid en handhaving, waarvan er twee op de veiligheidsvelden van dit onderzoek liggen:

- Ambitie 4 – Fysieke veiligheid 'adequate bescherming tegen de (gevolgen van) incidenten en rampen en het vergroten van de zelfredzaamheid van burgers
- Ambitie 5 – Sociale veiligheid 'Het streven is om in de periode 2016-2019 de objectieve veiligheidscijfers met een vergelijkbaar percentage terug te dringen als dit in 2010-2014 is gebeurd. Het is per misdrijf verschillende, maar veelal tussen de tien en twintig procent en in sommige gevallen dertig procent of meer.'

⁸ VNG (2013). Kernbeleid Veiligheid 2014. Handreiking voor gemeenten.

NOTA VAN BEVINDINGEN

- Ambitie 6 – Handhaving ‘Onze toezichthouders en handhavers leveren een bijdrage aan een veilige, gezonde en schone omgeving.

In de meerjarenbegroting wordt wel gerefereerd aan het IVP als beleidsnota die betrekking heeft op dit programma. Uit de documentenanalyse en de interviews leiden we af dat er verwarring is over de doelstellingen en indicatoren⁹.

Meetbare outcome

In het IVP zijn de meeste doelstellingen voor 2019 benoemd in meetbare outcome (zie Bijlage voor de doelstellingen voor de twee veiligheidsvelden uit dit onderzoek). De prioriteiten uit het IVP worden jaarlijks in een uitvoeringsplan uitgewerkt. Het uitvoeringsplan wordt door het college van B&W vastgesteld en ter informatie aan de raad gestuurd.

In het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid 2016 wordt eerst een ambitie gepresenteerd - die niet in het IVP staat genoemd -, vervolgens de doelen uit het IVP voor 2019 en een doelstelling voor 2016. Per prioriteit (en de thema's binnen een prioriteit) wordt aangegeven welke doelstelling in 2016 wordt beoogd. Dit is weergegeven in een cijfer. Het streefcijfer is bepaald door het streefcijfer voor 2019 door vier te delen. Daarna wordt opgesomd hoe (met welke aanpakken) dit doel bereikt wordt en welke partijen betrokken zijn. In de Bijlage is dit weergegeven voor alle veiligheidsthema's op de twee veiligheidsvelden van dit onderzoek. In het kader hieronder is als voorbeeld de doelstelling voor het thema jeugd en overlast weergegeven en ook welke instrumenten worden ingezet om de doelstelling te bereiken. Bij jeugd en overlast is een ook een doelstelling niet in een streefcijfer uitgedrukt maar in een -er doelstelling (beter, veiliger, minder, etc.): *vermindering van het aantal groepen*.¹⁰

Voorbeeld Jeugd en Overlast

Doelstelling 2019 in IVP 2016-2019

De ervaren overlast met betrekking tot jongeren bedraagt 7,5% (Stadspeiling 2011). Voor 2019 worden de volgende doelstellingen beoogd:

- Dit percentage moet worden teruggebracht tot 5% in 2018
- Vermindering van het aantal groepen

Hoe in IVP 2016-2019

- individuerichte aanpak van hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen
- monitoren van hanggroepen en aanpakken van overlast
- handhaven verbod alcoholverkoop en –bezit aan jongeren <18 jaar
- afschalen van de betreffende groepen
- opleggen van samenscholingsverboden/wijk verboden op plekken waar veel overlast voorkomt
- duurzame samenwerking met politie en veiligheidshuizen
- actieve helingsbestrijding in samenwerking met politie

⁹ Naar aanleiding van de vastgestelde verwarring tijdens de interviews is de meerjarenbegroting 2018-2021 geanalyseerd. Deze maakt oorspronkelijk geen onderdeel uit van de analyse omdat het onderzoek zich richt op het beleid en de uitvoering in 2016.

¹⁰ Hiermee wordt bedoeld vermindering van het aantal hinderlijke, overlastgevende en criminele groepen.

Ambitie in JUP 2016

Hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen volgen en aanpakken/begeleiden

Doelstelling JUP 2016

De ervaren overlast met betrekking tot jongeren bedraagt 7.% (Stadspeiling 2011). Voor 2016 worden de volgende doelstellingen beoogd:

- Dit percentage moet worden teruggebracht tot 7%
- Vermindering van het aantal groepen.

Hoe

- strafrechtelijke aanpak van criminele jongeren bevorderen
- toepassen Beke-methode door politie, gemeente, participatiewerk (jongerenwerk)
- inzetten regioer Jeugdoverlast voor groepsgerichte maatregelen
- Convenant Veilige Scholen uitvoeren om vroegsignalering te bevorderen
- toepassen principe bij minderjarige "niemand weg zonder overleg"
- handhaven verbod alcoholverkoop en –bezit aan jongeren <18 jaar
- toesturen brief van de burgemeester naar ouders over veroorzaken van overlast door hun minderjarige kind.

In voorkomende gevallen ook houden van gesprekken met jongeren die crimineel gedrag hebben vertoond.

- burgers stimuleren om aangifte te doen
- criminele- en risicjongeren systeemgericht aanpakken in de Veiligheidshuizen.

Wie

Sectie Veiligheid, Toezicht en Handhaving, politie, Gemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (GOSA), scholengemeenschappen, wijkcoördinatoren Gebieds- en Stedelijke Programma's (GSP), Youz/GGZ-Boumanstichting, Sociale wijkteams

Het merendeel van de doelen zijn SMART geformuleerd met uitzondering van de R, realistisch. Per beleidsdoel is aangegeven **wat** men **wanneer** wil bereiken in meetbare cijfers, **hoe** men het wil bereiken en **welke** organisaties zijn betrokken. De doelen zijn vastgesteld door de raad en kunnen volgens ons daarom als acceptabel worden beschouwd. Het valt niet te beoordelen of de doelstelling voor 2019 (en voor 2016) realistisch is en of de opgesomde instrumenten realistisch zijn om de beoogde doelen te behalen. De doelstelling en de keuze van de instrumenten worden niet onderbouwd met een beleidslogica of inhoudelijke analyse. Daarom kan moeilijk worden bepaald of de beoogde doelen realistisch zijn. Zo is bijvoorbeeld het aantal overvallen in 2014 al relatief laag, namelijk 6. De doelstelling is om het aantal misdrijven terug te dringen met hetzelfde percentage als in de periode 2010-2014. Zonder een onderbouwing is het de vraag of het realistisch is om het aantal overvallen in 2019 terug te dringen naar 3. Daarnaast worden alle aanpakken met betrekking tot HIC-delicten onder elkaar genoemd evenals de verantwoordelijke organisaties. Het is niet inzichtelijk wat met welke aanpak wordt beoogd en wie daarbij betrokken is. Hetzelfde geldt ook voor de andere misdrijven. De onderbouwing waarom de doelstelling in 2019 haalbaar is, ontbreekt. Ook wordt onvoldoende gededuid op welke wijze de omschreven activiteiten moeten bijdragen aan het bereiken van het doel.

2.2.4 Taakverdeling

In deze paragraaf geven we antwoord op vraag 4:

Is de taakverdeling in- en extern (met politie en openbaar ministerie) voldoende duidelijk?

Normen	Toets aspecten	Beoordeling
<ul style="list-style-type: none"> In- en extern zijn uitvoeringstaken helder verdeeld. Communicatie in- en extern over uitvoeringstaken is adequaat en met de juiste frequentie. 	<ul style="list-style-type: none"> De verantwoordelijkheden en taken zijn in- en extern eenduidig belegd. Het beleid maakt duidelijk op welke wijze samenhang en samenwerking met (in- en externe) partners vorm krijgt. De doelen en prioriteiten zijn afgestemd met andere in- en externe partijen. Het beleid bevat een communicatiestrategie. 	<ul style="list-style-type: none"> De verantwoordelijkheden en taken worden benoemd in het IVP. Hoe de taken intern en extern belegd zijn is niet benoemd. In het JUP worden de organisaties die betrokken zijn per prioriteit genoemd. Er wordt niet benoemd wie bij welke aanpak/instrument betrokken is. De doelen en prioriteiten in het IVP zijn afgeleid van regionale prioriteiten. Politie heeft meegekeken bij het opstellen van het IVP 2016-2019 en het JUP 2016. Het IVP is niet besproken in het driehoeksoverleg. De samenhang en samenwerking is in het IVP beschreven door de verschillende overlegvormen te beschrijven. In het IVP is aangegeven wanneer de raad welke informatie krijgt. Gedurende de raadsperiode zijn afspraken gemaakt over het contact tussen de beleidsafdeling en de raad. Er geen communicatiestrategie naar de burgers op papier beschikbaar.

Verdeling verantwoordelijkheden

In het IVP zijn de verschillende rollen en verantwoordelijkheden voor de uitvoering van het plan beschreven (zie kader).

Wie speelt welke rol bij de uitvoering van de prioriteiten in het IVP

De **burgemeester** is de portefeuillehouder van openbare orde en veiligheid en heeft op dit terrein speciale bevoegdheden om deze te handhaven. Het **college van B&W**: het dagelijks bestuur van de gemeente bestaat uit de burgemeester en wethouders. Naast de portefeuilles van de wethouders ziet elke wethouder een andere wijk toe. De (wijk-)wethouder is het bestuurlijke aanspreekpunt voor bewoners namens het college. De **gemeenteraad** heeft een controlerende taak.

Voor elk gebied in Vlaardingen zijn **gebiedsmanagers** die in samenwerking met wijkcoördinatoren en bewoners de veiligheid en leefbaarheid in het betreffende gebied of wijk stimuleren en bevorderen. In de sociale wijkteams werken mensen van verschillende zorg- en welzijnsorganisaties en de gemeente samen in de wijk. De medewerking en betrokkenheid van **burgers** kan een belangrijke bijdrage zijn voor het behalen van bepaalde doelstellingen. Sectie **Veiligheid en ondersteuning** is gericht op alle veiligheidsaspecten in Vlaardingen aan de beleidsmatige kant. Zij adviseert en ondersteunt het college van B&W. Daarnaast heeft zij een regierol bij een multidisciplinaire aanpak van complexe dossiers binnen de gemeente Vlaardingen. **Sectie Toezicht en Handhaving** (T& H) is verantwoordelijk voor het toezicht op, en de handhaving van de regels in de openbare ruimte en de bebouwde omgeving. Jaarlijks wordt door T&H een prioriteitentakenlijst samengesteld waarmee invulling wordt gegeven aan de wettelijke en gemeentelijke taken. Binnen de gemeente Vlaardingen zijn er officieren van dienst **Bevolkingszorg** opgeleid die via piketdienst 24/7 en 365 dagen per jaar klaar staan om aan die zorgtaak bij rampen en calamiteiten inhoud te geven. Gemeenten en **woningcorporaties** staan met elkaar in contact om de veilige woonomgeving te bevorderen. Ook hebben zij een signalerende functie inzake woonoverlast en andere sociale problemen die zich voor kunnen bij hun huurders. **Politie Eenheid Rotterdam, District Waterweg Noord** heeft haar eigen werkplan met prioriteiten. Veel prioriteiten worden binnen het gehele district standaard op uniforme wijze aangepakt. In overleg met de districtleiding is ruimte om aan lokale/wijkprioriteiten invulling te geven). De **Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond** heeft als taak risicobeheersing, incidentenbestrijding en crisisbeheersing door een gezamenlijke inzet van diensten, organisaties, burgers en bedrijfsleven, waardoor schade en leed bij incidenten wordt voorkomen of beperkt. In een veiligheidsregio werken gemeenten, brandweer, politie en geneeskundige diensten nauw samen.

Bron: IVP 2016-2019 p. 21-23.

NOTA VAN BEVINDINGEN

In het onderzoek hebben we niet met alle samenwerkende partijen gesproken. De interviews hebben zich beperkt tot de samenwerkingspartners binnen de gemeente (beleidsafdeling veiligheid en ondersteuning, sectie toezicht en handhaving, gebiedsmanager, bevolkingszorg) en de externe partners politie en OM. Uit die interviews blijkt dat de verdeling van de uitvoeringstaken helder is en signaleren de partijen geen knelpunten over taakverdeling intern en met externe partijen (politie en Openbaar Ministerie). De lijnen tussen beleid, burgemeester, politie en handhaving worden als goed ervaren door de verschillende partijen. In het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid 2016 worden per prioriteit de betrokken partijen en organisaties benoemd. Er wordt niet aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk is.

Samenhang en samenwerking

In het IVP zijn de verschillende overleggen benoemd waarin de samenwerking met betrekking tot uitvoering van het veiligheidsbeleid besproken wordt: Driehoeksoverleg, Regionaal Veiligheidsoverleg, district veiligheidsoverleg, bestuurlijk veiligheidsoverleg, operationeel veiligheidsoverleg, leefbaarheidsplatforms, KIZ overleg en kernteamoverleg. Uit de interviews blijkt dat de overleggen zoals beschreven in het IVP plaatsvinden met uitzondering dat er geen standaard driehoeksoverleg is. Het Districtelijk Veiligheidsoverleg brengt wel de driehoekspartners bij elkaar en leidt onder andere tot het behandelen van relevante veiligheidsproblematiek en het kunnen voorleggen ter besluitvorming van bijvoorbeeld het eenheidsplan van het Regionaal Veiligheidsoverleg (RVO).

Er vindt standaard overleg plaats tussen politie en burgemeester. De gebiedsofficier is op afroep en indien nodig beschikbaar. De samenwerking in de driehoek wordt door de betrokken partners als goed ervaren. Uit de interviews komt naar voren dat er goede afspraken worden gemaakt tussen politie en toezicht en handhaving over inzet en dat die afspraken worden nagekomen. Indien er aanleiding is om de inzet aan te passen, gebeurt dit in goed overleg.

Afstemming doelen en prioriteiten

De prioriteiten die zijn afgeleid van de regionale prioriteiten zijn in lijn met prioriteiten van de politie en OM. De lokale prioriteiten zijn bepaald tijdens de werksessies met de raad. De politie geeft aan dat zij bij het opstellen van het IVP en het JUP 2016 vooral meegekeken hebben en geen actieve rol hadden. Zoals eerder aangegeven verliep de beleidscyclus voor het opstellen van de JUP niet parallel aan de cyclus voor het opstellen van prioriteiten door de politie. De politie verwacht bij het opstellen van het volgende beleidsplan dat de gebiedsscans input kunnen leveren voor de speerpunten in het beleid en dat zij meer actieve input kan leveren voor het veiligheidsplan.

Uit de interviews leiden we af dat er voor het opstellen van het IVP en JUP beperkt overleg heeft plaatsgevonden met de politie over doelen, activiteiten en middelen. In het JUP worden vooral de doelen toegelicht, de instrumenten en acties opgesomd en wordt minder aandacht besteed aan wat de uitvoerende partijen precies gaan doen (zie voorbeeld jeugd en overlast op pagina 20 en de Bijlage).

Het OM is niet betrokken geweest bij het opstellen van het IVP en het JUP. Het OM herkent de prioriteiten, deze zijn in lijn met de regionale prioriteiten en vergelijkbaar met prioriteiten in andere gemeenten in de regio.

De VNG schrijft in het kernbeleid 2017 voor dat de kadernota in de driehoek wordt besproken, Vlaardingen kent echter geen reguliere driehoek.

Communicatiestrategie

Het integraal veiligheidsplan heeft geen aparte hoofdstuk of paragraaf over een communicatiestrategie. Wel wordt de communicatie richting de raad beschreven. De raad krijgt per kwartaal de criminaliteitscijfers over de ontwikkelingen op het gebied van de misdrijven. In het 4e kwartaal wordt ook een evaluatie van Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid aangeboden met daaraan gekoppeld de nieuwe prioriteiten naar aanleiding van de ontwikkelingen op het gebied van de criminaliteit. De concept uitvoeringsnota voor het nieuwe jaar wordt voorgelegd en besproken met de raadscommissie alvorens deze wordt vastgesteld door het college. Tweemaal per jaar wordt een veiligheidsavond georganiseerd, waarin veiligheidspartners hun werkwijze en resultaten laten zien. En tot slot wordt het afleggen van werkbezoeken en aanwezigheid bij leefbaarheidsplatforms genoemd.

NOTA VAN BEVINDINGEN

Uit de interviews komt naar voren dat voor de leefbaarheidsplatforms recent een nieuwe werkwijze is gekozen omdat met de werkwijze niet het doel van de platforms werd bereikt. Het doel van de leefbaarheidsplatforms is om de wijk samen met de buurtbewoners leefbaarder te maken en leefbaar te houden. Dit gaat breder dan het gebied van veiligheid. Bij enkele bijeenkomsten van platforms kregen klachten met betrekking tot veiligheid relatief veel aandacht waardoor te weinig aandacht was voor andere aspecten van het leefbaar maken en houden van de wijk (ook de positieve boodschappen kwamen minder aan bod). De bijeenkomsten werden soms 'gekaapt' door raadsleden die een politiek punt maakten. Uit de interviews blijkt dat er andere instrumenten binnen de gemeente beschikbaar zijn voor het uiten van klachten (bijvoorbeeld een spreekuur en de 'buiten-beter' app). In de nieuwe opzet worden themasessies georganiseerd waarbij de nadruk meer komt te liggen op het leefbaar maken en houden van de wijk. Bijvoorbeeld hoe je een wijkinitiatief kunt opzetten: waar loop je dan tegenaan, wat moet en kan je doen. Of veiligheid in en om het huis: hoe kan ik ervoor zorgen dat mijn huis veilig is, buurtpreventie, buurt -WhatsApp.

2.2.5 Inzet instrumenten

In deze paragraaf geven we antwoord op vraag 5:

Welke instrumenten worden ingezet?

- Er wordt een veelheid aan instrumenten ingezet op de prioriteiten die benoemd worden in het IVP2016-2019. Op welk specifiek onderdeel ze worden ingezet, is niet altijd duidelijk. Ook is niet duidelijk hoe de instrumenten in het JUP 2016 zich verhouden tot de opsomming in het IVP. Als voorbeeld is hieronder de prioriteit HIC weergegeven. We benoemen twee voorbeelden om de onduidelijkheid te illustreren.
 - i. Het is niet duidelijk of bijvoorbeeld het donkere dagen offensief een concretisering is om de pakkans van daders te vergroten. Het donkere dagen offensief wordt namelijk ook in het IVP genoemd. Het is ook niet duidelijk wie van de genoemde partijen daar verantwoordelijk voor is.
 - ii. We veronderstellen bijvoorbeeld dat de veiligheidsparty's een concretisering zijn van het vergroten van het bewustzijn van de Vlaardingse burger door o.a. voorlichting. Maar ook hier wordt in beide documenten de verbinding niet aangegeven en is ook niet duidelijk wie betrokken is bij die voorlichting. Voor alle punten geldt dat niet duidelijk is wat concretisering is van wat.

NOTA VAN BEVINDINGEN

Schema 1 Instrumenten per prioriteit op de veiligheidsvelden veilige woon- en leefomgeving en jeugd- en overlast

Veilige woon- en leefomgeving	Instrumenten IVP	Instrumenten JUP 2016
Prioriteit HIC	<ul style="list-style-type: none"> - Verhogen van de pakkans van daders, zodat criminaliteit wordt teruggedrongen - Focusaanpak bij woninginbraken - Persoonsgerichte Aanpak/Veiligheidshuis intensiveren - Duurzame samenwerking met politie, ondernemersverenigingen, woningcorporaties en overige betrokken actoren. - Bewustzijn vergroten bij de Vlaardingse burger door o.a. voorlichting - Bewustzijn vergroten van de mogelijkheid van Meld Misdaad Anoniem - Vergroten van het gevoel om veilig over straat te kunnen. - Preventieve acties als Donkere Dagen Offensief, preventief fouilleren (indien noodzakelijk), lokvoertuigen. - Inzet van (mobiele) cameratoezicht - Aangaande huiselijk geweld (mishandeling)toepassen Wet Tijdelijk Huisverbod - Betrokkenheid vergroten van burgerparticipatie (Buurtpreventie, Waaks!, Buurt-whatsappgroepen, Burgernet) 	<ul style="list-style-type: none"> - Donkere Dagen Offensief houden in oktober tot maart - LBB blijven inzetten om toezicht op straat te houden, met name rondom de hotspots tijdens 'hot times'. - Regionaal Team Overvallen inzetten waar nodig. - Mobiele camera's door politie op door hun te bepalen hotspots en overallocaties plaatsen. - Lijst met HIC -potentiële daders (HIT-lijst) permanent onder de aandacht van de politieagenten en gemeenten brengen, tevens actualiseren iedere 3 maanden. De gemeente doet hulpaanbod. - Potentiële daders van criminele activiteiten worden door de politie in de gaten gehouden en preventief bezocht. - Risicogebieden benoemen n.a.v. analyse aantal overvallen en acties hierop richten. - Overvaltraining ondernemers en medewerkers houden, gericht op het voorkomen van slachtoffers en terugdringen van overvallers. - Preventief fouilleren (momenteel opgeschort) toepassen wanneer noodzakelijk - Afpakken van criminele bezittingen. - Samenwerking met drivergroep Veilig Wonen van de VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam stimuleren. - Aangevers van woninginbraak, overvallen en straatroven binnen twee weken informeren over voortgang van hun aangifte. - Aangaande huiselijk geweld (mishandeling) toepassen Wet Tijdelijk Huisverbod - Buurtpreventie, Buurt-whatsappgroepen en Burgernet - Veiligheidsparty's stimuleren en organiseren gericht op preventie van woninginbraken en versterken van burgerinitiatieven op dit vlak
Wie	Niet genoemd	Sectie Veiligheid, Toezicht en Handhaving, politie, ondernemers, wijkbewoners, OM, Veiligheidshuis

3 Doelrealisatie en doelmatigheid

In dit hoofdstuk beoordelen we de effectiviteit en de doelmatigheid van het beleid en kijken we ook of er negatieve effecten zijn van de invulling van het beleid in de praktijk.

3.1. Doelrealisatie op maatschappelijk niveau

In deze paragraaf geven we antwoord op vraag 6:

Is het beleid op maatschappelijk niveau effectief?

Normen	Toets aspecten	Beoordeling
<ul style="list-style-type: none"> • Beoogde doelen worden gerealiseerd. • Burgers merken daadwerkelijk iets van de bereikte effecten. 	<ul style="list-style-type: none"> • De doelen worden gerealiseerd (monitor leefbaarheid en veiligheid, politiecijfers, zwerfvuilmetingen/ schoonheidsgraden) 	<ul style="list-style-type: none"> • De doelen voor 2016 worden ten dele gerealiseerd. Op enkele thema's zijn de doelen in 2016 niet gerealiseerd. Over sommige doelstellingen is geen informatie beschikbaar over 2016. • Het is onduidelijk of burgers daadwerkelijk iets merken van de bereikte effecten.

In de evaluatie JUP 2016 wordt de outcome voor elke doelstelling gepresenteerd (zie tabel 1). Voor de prioriteit HIC-delicten zijn - met uitzondering van roofovervallen - alle doelen behaald. Er wordt in de evaluatie geen verklaring of analyse gegeven waarom sommige doelen wel en andere niet behaald zijn. Omdat er geen duidelijk verband wordt gelegd tussen de aanpak en de doelen gebaseerd op een beleidslogica, is dit ook moeilijk te achterhalen. Met betrekking tot jeugdoverlast en veiligheid in de buurt worden geen eenduidige conclusies getrokken over de bereikte effecten in de evaluatie van het uitvoeringsplan 2016. De monitor leefbaarheid en veiligheid 2017 is pas beschikbaar in april 2018 en dus ook niet gebruikt voor de evaluatie van het JUP 2016. De monitor geeft echter geen inzicht in de mate waarin de doelen met betrekking tot subjectieve veiligheid zijn behaald. Het is het eerste leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek voor de gemeente Vlaardingen dat door het Kenniscentrum MVS is uitgevoerd. De vragen in dit onderzoek zijn in nauw overleg met beleidsmakers opgesteld en er is gekozen voor vergelijkbaarheid met de gemeenten Maasluis en Schiedam. Dit betekent echter dat de vergelijkbaarheid met eerder stadspeilingen in Vlaardingen (2011 en 2013) beperkt is. Niet alleen de vragenlijsten maar ook de samenstelling van de antwoordcategorieën en de toegepaste weging, maakt dat resultaten van vragen die wel overeen lijken te komen niet altijd één op één te vergelijken zijn. Zo wordt de subjectieve veiligheid niet gemeten op een 10-puntsschaal zoals in 2013 maar op een driepuntschaal gepresenteerd: zelf of nooit onveilig, soms en vaak. Ook met betrekking tot de ervaren overlast jeugdgroepen en fysieke verloedering worden niet dezelfde antwoordcategorieën gehanteerd.

De raadsleden geven in het interview aan dat zij vinden dat de politiecijfers niet in overeenstemming zijn met de signalen van onveiligheidsgevoelens die zij ontvangen vanuit de bevolking. Het is bekend dat objectieve veiligheidscijfers niet altijd overeenkomen met subjectieve onveiligheidsgevoelen. Informatie over de subjectieve veiligheid – anders dan signalen van burgers – ontbreekt. De laatste beschikbare gegevens ten tijde van de interviews zijn afkomstig van de stadspeiling uit 2013. Op basis van de dan beschikbare informatie is het dus onduidelijk of burgers daadwerkelijk iets merken van de bereikte effecten

NOTA VAN BEVINDINGEN

Tabel 1 doelstellingen en outcome 2016

Prioriteit	Doelstelling 2016	Outcome 2016	Gehaald
HIC			
Woninginbraak	362	298	Ja
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	300	444	Nee
Diefstal brom-, snor-, fietsen	610	752	Ja
Vernieling	569	568	Ja
Geweld (totaal)	537	524	Ja
- bedreiging	194	158	Ja
- mishandeling	237	230	Ja
- straatroof	30	27	Ja
- overval	6	15	Nee
winkelinbraken	31	33	Ja
Aantal veelplegers	<60	53	Ja
Jeugd en overlast			
Ervaren overlast	7%	Nog niet bekend	Niet bekend
Aantal groepen	minder	Niet te bepalen	Niet bekend
Veiligheid in de buurt			
subjectieve en objectieve veiligheid	In alle wijken voldoende (tussen 6.5 en 7.8)	Nog niet bekend	Niet bekend
Ervaren fysieke verloedering	Per wijk 5% afgenomen	Nog niet bekend	Niet bekend

3.2 Negatieve effecten

In deze paragraaf geven we antwoord op vraag 7:

Heeft de invulling in de praktijk negatieve effecten op andere activiteiten?

Op enkele van de thema's binnen de veiligheidsvelden veilige woon- en leefomgeving en jeugd en overlast wordt melding gemaakt van het waterbedeffect. Inzet in het ene gebied kan zorgen voor verschuiving van de problematiek naar een ander gebied. Een duidelijk voorbeeld hiervan wat de gemeente in haar evaluatie van het uitvoeringsplan 2016 beschrijft heeft betrekking op woninginbraak.

Er lijkt zich in zekere mate een verschuiving voor te doen, waarin de daling van het aantal woninginbraken met 25% gepaard gaat met een stijging van de inbraken in bedrijven en instellingen met 21%. (evaluatie JUP 2016, p. 5).

In de interviews kwam naar voren dat het waterbedeffect zich ook voor doet bij overlast van jongeren. Meer inzet van handhaving op een gebied, kan ertoe leiden dat de jongeren ergens anders gaan "hangen". Meerdere respondenten geven aan dat meer preventieve aanpak nodig is om dit aan te pakken.

3.3 Doelmatigheid

In deze paragraaf geven we antwoord op vraag 8:

In welke mate staan de gemaakte kosten in verhouding tot de gerealiseerde doelen?

Normen	Toets aspecten	Beoordeling
<ul style="list-style-type: none"> Kosten en opbrengsten zijn inzichtelijk. 	<ul style="list-style-type: none"> Het beleid bevat een inschatting van de kosten in termen van mensen en middelen. In vergelijking met andere gemeenten zijn kosten en gerealiseerde doelen voor de prioriteiten niet afwijkend. 	<ul style="list-style-type: none"> Kosten in termen van mensen en middelen zijn vastgelegd De kosten zijn onder het gemiddelde, met name door het relatief lage aantal fte voor toezicht en handhaving Vlaardingen scoort gemiddeld voor de scores op de veiligheidsindexen voor overlast en onveiligheidsgevoelens. De criminaliteitsindex is voor Vlaardingen niet bruikbaar vanwege ontbrekende waarden.

Er is een benchmark uitgevoerd waarbij de gemeente Vlaardingen is vergeleken met zeven andere gemeenten. Deze gemeenten zijn geselecteerd op basis van inwoneraantal, geografische ligging (zuidelijke Randstad) en ligging in nabijheid van grote stad. In deze benchmark is gekeken naar de veiligheidsproblematiek, de prioriteiten en de inzet (budget en fte) op het gebied van veiligheid en toezicht en handhaving. Daarnaast is gekeken naar de resultaten van de Veiligheidsmonitor 2016.

Voor input van deze benchmark is gebruik gemaakt van programmabegrotingen, integraal veiligheidsbeleid en andere openbare bronnen zoals de CBS Veiligheidsmonitor. De cijfers zijn vergelijkbaar gemaakt door ze te relateren aan het aantal inwoners in de gemeente. We hebben verschillende ambtenaren gesproken om duiding te geven aan de cijfers. De cijfers van de benchmark gemeenten zijn anoniem verwerkt en de resultaten worden in deze alinea in hoofdlijnen gepresenteerd. We merken op dat de cijfers waarmee vergeleken wordt niet dezelfde cijfers zijn als waarmee de gemeente Vlaardingen in haar beleid de vergelijking maakt. Hier gaat het om de landelijke cijfers en in het veiligheidsplan van Vlaardingen is gebruikt gemaakt van de regionale cijfers van de VAR.

Doel was met beperkte inspanningen naast Schiedam en Vlaardingen zes andere gemeenten te betrekken. Dit doel is niet volledig behaald, omdat twee gemeenten niet mee wilden werken waardoor we van deze gemeenten alleen over informatie uit openbare bronnen beschikken.

	Gemiddeld	A	B	C	D	E	F	Schiedam	Vlaardingen
Inwoneraantal ¹¹	83.000	101.000	122.500	35.000	71.000	66.500	119.000	77.000	72.000
Fte veiligheid	10,9	?	6,6	2	18,1	12,4	7,5	15	7
Fte T & HH	35,1	?	44,3	?	23	20	54,5	48	15
Budget veiligheid in miljoen euro	10,0	12,8	13,3	4,7	8,9	6,6	15,5	10,1	8,2
Budget per inwoner in €	121	127	108	132	126	99	130	131	114
Index criminaliteit ¹²	82	95	80	101	73	78	77	72	¹³
Index overlast ¹⁴	91	85	92	82	86	80	94	117	94
Index onveiligheidsgevoel ¹⁵	89	87	88	89	87	89	85	96	89

¹¹ Bron: CBS

¹² De criminaliteitsindex maakt gebruik van drie verschillende gegevensbronnen om de delicttypen op te baseren. Dit zijn: de doodsoorzakenstatistiek, de Veiligheidsmonitor en de door de politie geregistreerde misdrijven. Het jaar 2012 is gebruikt als referentiejaar (score = 100).

¹³ Door missing data blijkt de score van 137 in openbare bronnen niet betrouwbaar

¹⁴ De Overlastindex is een maat voor ervaren overlast in de buurt. De Overlastindex maakt gebruik van gegevens van de Veiligheidsmonitor (eigen bewerking). Fysieke verloedering Sociale overlast Verkeersoverlast.

Inwoneraantal

De benchmark gemeenten lopen qua inwoneraantal uiteen van 35.000 tot 122.500. Vlaardingen zit met 72.000 inwoners onder het gemiddelde van 83.000.

Prioriteiten

Er is een belangrijke mate van overeenstemming tussen de speerpunten van de benchmark gemeenten. Alle gemeenten zetten in op het vergroten van de subjectieve en objectieve veiligheid. Veel voorkomende prioriteiten zijn High Impact Crimes (woninginbraak, overvallen en straatroof) en jeugdoverlast –en criminaliteit.

Capaciteit

Wat betreft het aantal medewerkers op de afdeling veiligheid zit Vlaardingen met 7 fte onder het gemiddelde van 10 fte. Twee andere gemeenten hebben een vergelijkbaar aantal medewerkers. Op het gebied van medewerkers toezicht en handhaving (T&HH) zit Vlaardingen met 15 fte ruim onder het gemiddelde van 35 fte. Het gemiddelde is hoog vanwege drie gemeenten met een relatief hoog aantal fte. Vlaardingen heeft het laagste aantal fte. De capaciteit in Vlaardingen is lager dan gemiddeld terwijl de index overlast en onveiligheidsgevoelens gemiddeld is.

Budget¹⁶

Met 8,2 miljoen aan jaarlijks budget voor veiligheid zit Vlaardingen iets onder het gemiddelde van 10 miljoen. Het budget per inwoner is ook licht onder het gemiddelde.

Veiligheidsindexen

Bij navraag bij *waarstaatuwgemeente.nl* blijkt de **criminaliteitsindex** voor Vlaardingen een vertekend beeld te geven en niet bruikbaar te zijn. De criminaliteitsindex maakt gebruik van drie verschillende gegevensbronnen: de doodsoorzakenstatistiek, de Veiligheidsmonitor en de door de politie geregistreerde misdrijven. In het referentiejaar 2012 zijn in de Veiligheidsmonitor geen geweldsdelicten gemeld. De index voor dit type delicten kan dus niet worden berekend, wel worden de 0 geweldsdelicten meegenomen in de totale criminaliteitsindex en laten daardoor in de jaren erna een grote stijging in de criminaliteitsindex zien. Deze index is voor de gemeente Vlaardingen dus niet bruikbaar. Uit informatie van *waarstaatuwgemeente.nl* blijkt dat er voor de andere onderliggende indexen van de criminaliteitsindex – met uitzondering van diefstal zonder geweld - wel een afname te zien is.

Bij **overlast** zien we een tegengesteld beeld: hier is Vlaardingen sinds 2012 een positieve ontwikkeling te zien, dit is bij de andere gemeenten, met uitzondering van één gemeente, vergelijkbaar.

Op het gebied van **onveiligheidsgevoel** scoort Vlaardingen gemiddeld

¹⁵ De index onveiligheidsbeleving is een maat voor ervaren onveiligheid in de buurt.

¹⁶ Op basis van een vergelijking van de budgetten voor veiligheid die zijn opgenomen in de programmabegrotingen van de gemeenten voor 2016 is indicatief een bedrag per inwoner berekend dat de verschillende gemeenten inzetten voor verbetering van de veiligheid in hun stad. Daarbij is uitgegaan van de indicator veiligheid in de programmabegrotingen en het aantal inwoners volgens het CBS.

4 **Positie gemeenteraad**

Dit hoofdstuk gaat over de positie van de gemeenteraad en draait om het uitvoeren van de kaderstellende en de controlerende taak van de gemeenteraad. Daarbij gaan we ook in op het informeren van de gemeenteraad en de wijze van monitoren en evalueren.

4.1 **Kaderstellende taak gemeenteraad**

In deze paragraaf geven we antwoord op vragen 10:

In hoeverre voert de gemeenteraad haar kaderstellende taak uit?

Normen	Toets aspecten	Beoordeling
<ul style="list-style-type: none"> De raad is in positie voor het effectief uitvoeren van haar kaderstellende taak. 	<ul style="list-style-type: none"> Het beleid sluit aan op de kaders die de raad heeft gesteld. 	<ul style="list-style-type: none"> Het integraal veiligheidsbeleid is cyclisch en wordt vastgesteld door de raad voor vier jaar. In het IVP is vastgesteld wat de raad beoogt, hoe ze het willen aanpakken maar zijn niet de financiële kaders vastgesteld. Die worden benoemd in de meerjarenbegroting

Aansluiten op kaders raad

Op basis van de documentenanalyse en de interviews stellen we vast dat de raad betrokken is geweest bij het opstellen van het IVP en aldus een kader heeft gesteld, maar geen politieke visievorming heeft plaatsgevonden voorafgaand aan het vaststellen van het kader. Eind 2014 was op basis van de evaluatie van het IVP 2011-2015 een concept kadernota opgesteld voor het IVP 2016-2019. De nieuw aangetreden gemeenteraad voelde zich onvoldoende ingewerkt om hierover een goed oordeel te vellen. De concept kadernota leidde tot veel vragen vanuit de raad. Op verzoek van de gemeenteraad hebben vervolgens twee werksessies plaatsgevonden in 2015 (op 13 januari 2015 en 17 juni 2015). Alle gemeenteraadsleden zijn hiervoor uitgenodigd. Gemeenteraadsleden van vier fracties (twee coalitie- en twee oppositiepartijen) hebben hieraan deelgenomen. Bij de sessies waren de burgemeester, griffie en teammanager Veiligheid, Toezicht en Handhaving aanwezig. Het doel van de sessies was om raadsleden te laten meedenken: Wat willen jullie, waar liggen jullie prioriteiten. Input voor de sessies was de concept kadernota 2015. De input daarvoor was door de beleidsafdeling geleverd. Tijdens de werksessies is ook gebruik gemaakt van input van de gebiedsmanagers en de gebiedsprogramma's. De kadernota is aangescherpt en aangevuld en vormt het Integraal Veiligheidsplan 2016-2019. Als resultante van de werksessies zijn SMART-doelstellingen geformuleerd: Wat gaan we doen, hoe en met wie en wat willen we lokaal bereiken. De definitieve versie van het IVP 2016-2019 van 7 november is op 18 februari 2016 door de raad vastgesteld met 31 stemmen voor en twee stemmen tegen¹⁷. De aandacht – en dit vertaalt zich in de deelname aan de sessies – voor veiligheid verschilt tussen de verschillende fracties.

Ervaring raadsleden

De geïnterviewde raadsleden geven aan dat de raad op eigen initiatief betrokken zijn geweest bij het opstellen van de kaders. Niet alle raadsleden en fracties hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om deel te nemen aan de werksessies. De geïnterviewde raadsleden – zowel de raadsleden die hebben deelgenomen aan de werksessies als degenen die niet hebben deelgenomen - zijn het erover eens dat de prioriteiten in de kadernota door de raad zijn vastgesteld, maar niet aangereikt. De raadsleden die hebben deelgenomen aan de werksessie merken op dat zij zijn gevoed door het college en de beleidsafdeling. Sommige raadsleden - los van of ze hebben deelgenomen aan de werksessies - missen een goede achterliggende analyse waarop noodzaak om al dan niet de prioriteit te leggen is gestoeld. De rol van de raad is daarmee eerder volgend en reactief dan agendabepalend.

¹⁷ Uit de documentenanalyse blijkt dat de partij die tegen het IVP heeft gestemd, naar verhouding veel vragen - zowel mondeling als schriftelijk - stelt tijdens raadsvergaderingen over de veiligheid in Vlaardingen

NOTA VAN BEVINDINGEN

De raadsleden benoemen dat de begroting hen wel de mogelijkheid geeft om te sturen en bij te sturen.

4.2 Informeren van en controleren door de gemeenteraad

4.2.1 Informeren van de gemeenteraad

In deze paragraaf geven we antwoord op vragen 11 en 13:

Wordt de gemeenteraad adequaat geïnformeerd over beleid en effecten?

In hoeverre voert de gemeenteraad haar controlerende taak uit?

Normen	Toets aspecten	Beoordeling
<ul style="list-style-type: none">• Beleid en effecten zijn onderdeel van bestuurlijke verantwoording richting raad.• De raad heeft informatie en instrumenten die nodig zijn om bij te sturen.	<ul style="list-style-type: none">• Er zijn verantwoordingsrapportages richting raad.• De rapportages bevatten tijdige, volledige, inzichtelijke en bruikbare informatie over effecten.• De informatievoorziening gaat expliciet in op voortgang, inzet van middelen en te maken keuzes.• Op aangeven van de raad vindt bijstelling plaats van de kaders (cyclisch).	<ul style="list-style-type: none">• De raad krijgt jaarlijks een evaluatie van het JUP.• De raad krijgt per kwartaal raadsinformatie over politiecijfers.• De rapportages bevatten tijdige, inzichtelijke informatie over de effecten over het aantal misdrijven. De informatie heeft vooral betrekking op de prioriteit HIC delicten• De informatie over de subjectieve veiligheid 2016 is eind 2017 nog niet beschikbaar.• In de evaluatie van het JUP 2016 wordt niet voor alle onderdelen van de veiligheidsvelden een analyse gemaakt over de inzet van de instrumenten in relatie tot de outcome.• De doelstellingen van het beleid worden cijfermatig bijgesteld op basis van de evaluatie om het einddoel in 2019 te behalen. Er wordt niet aangegeven of en welke intensivering van de instrumenten nodig is om dit te kunnen bereiken.

Informatie aan de raad

Uit de documentenanalyse en de interviews blijkt dat de raad kwartaalrapportages ontvangt met politiecijfers (objectieve veiligheid) en halfjaarrapportages over de uitvoering van het veiligheidsbeleid conform de afspraken in het IVP. Informatie over de subjectieve veiligheid ontbreekt daarin. De stadspeiling over subjectieve veiligheid over 2016 is eind 2017 nog niet beschikbaar. Over de kwartaalrapportages en de halfjaarlijkse evaluaties van het IVP worden weinig vragen gesteld. Deze worden ter kennisgeving aangenomen.

Daarnaast krijgt de raad informatie over veiligheid in het kader van de reguliere planning en control cyclus: jaarrekeningen en meerjarenbegroting. In het programma zijn drie ambities opgenomen over veiligheid en handhaving: fysieke veiligheid, sociale veiligheid en handhaving. De doelstelling en indicatoren voor sociale veiligheid en de informatie erover zijn tot de meerjarenbegroting van 2017 dezelfde als in de evaluatie van het JUP (zie voorbeeld jaarrekening 2016 in kader). Voor de meerjarenbegroting 2017-2020 zijn voor het eerst de verplichte indicatoren uit landelijke richtlijn van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gebruikt¹⁷ (zie tabel 2 de indicatoren ter illustratie). Deze indicatoren wijken af van de indicatoren die in het IVP zijn vastgelegd en waarover in de kwartaalrapportages en de voortgangsrapportages over het integraal veiligheidsbeleid wordt gerapporteerd. Deze indicatoren zijn gebaseerd op landelijke cijfers en worden vergeleken met een landelijk gemiddelde. In het IVP zijn doelstellingen geformuleerd op basis van de regionale cijfers en de lokale ontwikkeling in Vlaardingen (zie Bijlage 3).

NOTA VAN BEVINDINGEN

Ambitie 5 Sociale veiligheid 'Het streven is om in de periode 2016-2019 de objectieve veiligheidscijfers met een vergelijkbaar percentage terug te dringen als dit in 2010 - 2014 is gebeurd. Dit is per misdrijf verschillend, maar veelal tussen de tien en twintig procent, met in sommige gevallen dertig procent of meer'

Om bij te dragen aan deze ambitie zijn onderstaande activiteiten uitgevoerd:

In de verdere professionalisering van Toezicht en Handhaving is gericht samengewerkt op het gebied van het terugdringen van de High Impact Crimes. In deze integrale aanpak is in 2016 een duidelijke dalende trend waar te nemen op het gebied van woninginbraken, straatroof en geweldsmisdrijven;

Er zijn vijf (kleinschalige) veiligheidsparty's gehouden waarbij bewoners, politie en brandweer aandacht schenken aan preventieve maatregelen in en om het huis om de veiligheid te vergroten;

Er is een voorlichtingsbijeenkomst over inbraakpreventie georganiseerd voor de bewoners van de Oostwijk, die door circa 250 bewoners is bezocht;

Er is een training gehouden voor politiepersoneel en handhavers van Toezicht en Handhaving in het vergroten van de pakkans van dader(s) van woningcriminaliteit;

Er zijn drie wijken van Vlaardingen aangewezen als veiligheidsrisicogebied om het instrument preventief fouilleren in te kunnen zetten met als resultaat, dat er veel wapens in beslag zijn genomen;

Gedurende een aantal maanden is voor de gemeente Vlaardingen een noodverordening van kracht geweest in het met succes terug dringen van een reeks autobranden, die veel maatschappelijke onrust veroorzaakten;

Er is een persoonsgerichte aanpak gestart op een groep van 15 jeugdigen om het ondermijnende effect van deze criminele jeugdgroep op de veiligheid en de veiligheidsbeleving in Vlaardingen terug te dringen. Een deel van deze groep is door de rechter veroordeeld tot (on)voorwaardelijke straffen en bijpassende maatregelen zoals contactverboden en het zich houden aan een avondklok.

Vervolgens wordt een grafiek gepresenteerd met de ontwikkeling van aantal misdrijven totaal en per categorie over de jaren 2013-2015.

Bron: Jaarrekening Vlaardingen 2016

Tabel 2 Verplichte indicatoren Vlaardingen in de meerjarenbegroting 2017-2020¹

Verplichte indicatoren Indicator	Eenheid	Bron	Vlaardingen 2015	Nederland 2015
Verwijzingen HALT	Aantal per 10.000	Bureau Halt	174.4	139.7
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000	KLPD	3.4	1.3
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000	CBS	3	2.4
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000	CBS	7	5.4
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000	CBS	5.6	3.9
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	8.3	6.1

Bron: Meerjarenbegroting 2017-2020 Vlaardingen

¹In de meerjarenbegroting 2018-2021 worden dezelfde indicatoren voor 2016 vermeld.

Er worden geen jaarlijkse verantwoordingsrapportages over de inzet van toezicht en handhaving over andere onderdelen van het beleid aan de raad gestuurd. In de jaarrekening 2016 en de meerjarenbegroting wordt bij de ambitie handhaving informatie gegeven over de activiteiten van toezicht en handhaving. Ook hier zien we een verandering in indicatoren tussen de meerjarenbegroting 2016-2019 en de jaarrekening 2016 enerzijds en de meerjarenbegroting vanaf 2017 anderzijds.

Uit de interviews met de raadsleden en de vragen - zowel schriftelijk (artikel 36) als mondeling tijdens raadsvergaderingen - die gesteld worden door de raad aan het college leiden we af dat de raad informatie mist over de subjectieve veiligheid en over de uitvoering van het beleid, meer specifiek over de inzet van toezicht en handhaving. De geïnterviewde raadsleden geven aan dat zij de ontvangen

NOTA VAN BEVINDINGEN

informatie over objectieve veiligheid niet kunnen rijmen met de signalen die zij van burgers ontvangen over de onveiligheidsgevoelens. Daarnaast stellen we vast dat door enkele partijen meerdere malen wordt gevraagd om uitbreiding van Toezicht en Handhaving op basis van deze signalen. Naar aanleiding van vragen over toezicht en handhaving heeft het college op 24 november 2015 een raadsmemo over de inzet van toezicht en handhaving verstuurd en op 29 maart 2016 heeft een oriënterend raadsoverleg plaatsgevonden over toezicht en handhaving (toen nog lichtblauwe brigade genoemd).

Er is door de huidige burgemeester – geïnstalleerd begin 2017 - een seniorenoverleg ingesteld (burgemeester en fractievoorzitters) waarin fractievoorzitters een keer per maand geïnformeerd worden over gang zaken en over meer vertrouwelijke casuïstiek. De informatie in dit overleg is vertrouwelijk en alleen beschikbaar voor fractievoorzitters conform de geldende afspraak met fractievoorzitters en raadsleden. Uit de interviews blijkt dat dit overleg onvoldoende in de behoefte voorziet van raadsleden – die geen fractievoorzitter zijn - aan informatie over het veiligheidsbeleid. De fractievoorzitters zijn hier niet over gesproken. Dit betekent overigens niet dat vertrouwelijke veiligheids casuïstiek met alle raadsleden moet worden gedeeld.

4.2.2 Controlerende taak raad

Uit de documentenanalyse en de interviews komt naar voren dat vanuit de raad weinig bijsturing van het beleid plaatsvindt op basis van de kaders die in het IVP zijn vastgesteld. Vragen – zowel mondelinge vragen als artikel 36 vragen - over het veiligheidsbeleid worden vooral gesteld naar aanleiding van incidenten en casuïstiek. De vragen zijn vaak gedetailleerd waarbij specifiek gevraagd wordt wat uitvoeringsorganisaties hebben gedaan of zullen doen om incidenten aan te pakken, bijvoorbeeld over de inzet van toezicht en handhaving en de politie. In de vraagstelling wordt niet verwezen naar het IVP en de doelstellingen die in het IVP zijn vastgesteld. Uit de vragen blijkt een sterke behoefte van sommige raadsleden om te sturen op de uitvoering van het beleid in plaats van op de hoofdlijnen van het beleid. Naar aanleiding van incidenten is meerdere malen verzocht om meer inzet van toezicht en handhaving zonder de relatie te leggen met de kaders die door de raad zelf gesteld zijn. Omdat er geen duidelijke beleidslogica over de inzet van toezicht en handhaving voor het bereiken van de doelstellingen in het IVP is beschreven, is het in de verantwoording van de uitvoering van het beleid, het controleren en bijsturen moeilijk om aan te geven waarom uitbreiden van de capaciteit wel of niet nodig is.

De verschillen tussen de indicatoren in het IVP en JUP en die in de recente meerjarenbegrotingen werken verwarrend. Zo zijn de landelijke indicatoren uit de meerjarenbegroting in 2017 aanleiding voor het stellen van vragen door de raad en het indienen van een motie over handhaving en toezicht waarin wordt gevraagd om te onderzoeken hoeveel fte toezicht en handhaving nodig is om tot veiligheidscijfers te komen waarbij Vlaardingen niet achterblijft op het landelijke gemiddelde. Zoals eerder aangegeven is het IVP (en de daaruit voortvloeiende JUP) door de raad vastgesteld voordat de verplichte indicatoren in meerjarenbegroting zijn toegevoegd.

Uit een analyse van de raadvragen en de interviews komt verder naar voren dat er geen eenduidig beeld is - binnen de raad, maar ook tussen de raad en het college en de raad over wat sturen op hoofdlijnen inhoudt. Er is ook onduidelijkheid bij de raad over wat onder lokale verantwoordelijkheid en wat onder regionale verantwoordelijkheid valt.

4.2.3 Monitoring en evaluatie

In deze paragraaf geven we antwoord op vraag 12:

Is er sprake van effectieve monitoring en bijsturing door bestuur en raad?

Normen	Toets aspecten	Beoordeling
<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering wordt effectief gemonitord en indien nodig bijgestuurd. • Beoogde doelen en effecten zijn bekend. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is monitoring van effecten. • Het beleid en de uitvoering worden geëvalueerd. • Op basis van de evaluatie vindt bijstelling van uitvoering en/of beleid plaats. • Er zijn verantwoordingsrapportages in eigen organisatie en richting bestuur. • Managementrapportages (periodieke verantwoording) zijn tijdig, volledig, inzichtelijk en bruikbaar. 	<ul style="list-style-type: none"> • De beoogde effecten met betrekking tot de objectieve veiligheid worden gemonitord op basis van maandcijfers en kwartaalcijfers van misdrijven • Het JUP wordt jaarlijks geëvalueerd. In de evaluatie wordt gekeken of de doelstellingen worden gehaald. • Op basis van de evaluatie wordt het JUP voor het volgende jaar opgesteld. De doelstellingen worden bijgesteld. • Er wordt weinig verband gelegd tussen de uitvoering, de effecten en de bijgestelde doelstellingen. • De rapportages naar de raad zijn tijdig, betreffen vooral cijfers over de objectieve veiligheid, beperkt over output van de aanpak en geen informatie over de subjectieve veiligheid

De gemeente heeft de Uitvoeringsnota Integraal Veiligheidsplan Vlaardingen 2016 geëvalueerd. In de evaluatie worden de cijfers voor de doelstellingen gepresenteerd (zie Bijlage). Voor sommige prioriteiten, zoals woninginbraak, wordt ook de inzet van de activiteiten geëvalueerd. Voor andere prioriteiten, zoals jeugd en overlast, gebeurt dit niet. Bij jeugd en overlast wordt bijvoorbeeld wel een verklaring gegeven voor de toename aan overlast van jongeren: *de cijfers van de stadspelling 2016 nog niet bekend zijn. Er is wel een toename te zien in het aantal klachten over jeugdoverlast met 23%. Gemeente noemt als verklaring de toename van klachten bij een aantal locaties waar meer dan geregeld jongeren zich groeperen en voor overlast zorgen. Aanvullend daarop merkt gemeente op dat of en zo ja hoeveel jeugdgroepen er daadwerkelijk zijn in de praktijk een moeilijk meetbaar begrip is: het wordt steeds duidelijker dat jeugd in verschillende samenstellingen voor korte of langere tijd zich op bepaalde plekken ophoudt. (Evaluatie JUP 2016).* Op basis van de behaalde outcome op de doelstelling in 2016, is de doelstelling voor 2017 geformuleerd, zodat het doel dat in het IVP is vastgesteld voor 2019 kan behaald worden. Hoe het streefcijfer voor 2017 is berekend is niet voor alle doelstellingen inzichtelijk.

Uit de interviews met de verschillende betrokken partijen blijkt dat externe factoren en nieuwe fenomenen van invloed kunnen zijn op het al dan niet behalen van de doelstellingen en of die realistisch zijn. Als voorbeeld is genoemd als een groep daders verantwoordelijk is voor een aantal misdrijven dan kan dit tot een toename leiden, worden de daders opgepakt dan is er een reductie.

In de evaluatie van het JUP 2016 wordt benoemd dat de cijfers van de stadspelling over subjectieve veiligheid nog niet bekend zijn – deze stadspelling is overigens ook eind 2017 nog niet beschikbaar -. Er is wel een indicatie te geven op basis van beschikbare gegevens. Deze lijken te wijzen op het feit dat een iets hoger percentage personen zich wel eens onveilig te voelt in Vlaardingen en dat tegelijkertijd het percentage personen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen wijk juist iets is afgenomen.

Bijlage 1 Geïnterviewde personen

Gemeente Vlaardingen

Annemiek Jetten	burgemeester
Wim Bik	teammanager Veiligheid, Toezicht en Handhaving
Rens Vermeer	veiligheidsmanager
Mustafa Sonmezer	teamleider Toezicht en Handhaving
Paul Noomen	regisseur Nazorg en Veiligheidscasuïstiek en Officier van Dienst Bevolkingszorg crisis/rampenbestrijding
Kim Kuiper	gebiedsmanager

Politie

Wietske Muller	Teamchef Vlaardingen
----------------	----------------------

Openbaar Ministerie

René de Beukelaer	Plaatsvervangend hoofdofficier van Justitie
Elleke Mulder	Beleidsadviseur

Gemeenteraad

Kees Borsboom (GroenLinks)
Vera Kalf-Müller (VVD)
Marco van Unen (fractie van Unen)
Ron Boers (ONS. Vlaardingen)

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

- Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2016-2019
- het Jaarlijks Uitvoeringsplan (JUP) Integrale Veiligheid 2016
- de evaluatie van het JUP 2016
- het JUP 2017
- meerjarenbegroting 2016-2019
- de jaarrekening 2016
- raadsmemo's en kwartaalrapportages over veiligheid aan de raad
- kadernota over 2012-2016
- het uitvoeringsplan 2015
- de regionale rapportages van de Veiligheidsregio Rotterdam (VAR)
- de meerjarenbegroting 2017-2020
- de meerjarenbegroting 2018-2021
- schriftelijke en mondelinge vragen en moties over veiligheid in 2016 en 2017
- vragen, moties, amendementen en verslagen van de gemeenteraad waarin vragen over veiligheidsbeleid zijn gesteld
- monitor leefbaarheid en veiligheid 2017

Bijlage 3 Doelstellingen in IVP en JUP 2016

Veilige woon- en leefomgeving	Doelstelling 2019 uit IVP	Doelstelling 2016 uit JUP 2016
Prioriteit HIC	<p>Woninginbraak is in 2019 teruggebracht tot maximaal 265 gevallen. Dit is een afname van 30 delicten, een zelfde aantal als in periode 2010-2014 is bewerkstelligd. Procentueel is dit een afname van ruim 10 procent over de periode 2016-2019.</p> <p>Overvallen zijn in de afgelopen periode sterk teruggedrongen, van 26 overvallen in 2010 naar 6 in 2014, dit is een afname van ruim 79 procent. Met het oog op haalbaarheid is de doelstelling om het aantal overvallen in 2019 terug te dringen tot een maximum van 3.</p> <p>Straatroof is teruggebracht van 52 delicten in 2010 naar 22 in 2014, dit is een afname van ruim 57 procent. De doelstelling is om in 2019 het aantal straatroven terug te brengen naar 11, een afname van 50 procent ten opzichten van 2014.</p> <p>Geweldpleging is afgenomen van 677 gevallen in 2010 naar 533 in 2014, dit is een afname van ruim 21 procent. Met het oog op de haalbaarheid en de beperkte invloed vanuit de diensten omtrent dit delict, is de doelstelling om geweldpleging in 2019 terug te brengen naar maximaal 500 gevallen, een afname van minimaal 6 procent.</p>	<p>Ambitie De ambitie van het veiligheidsbeleid in Vlaardingen is afname van de HIC- delicten</p> <p>Doelstelling De pakkans van HiC-delinquenten vergroten om op die manier het aantal delicten aan te pakken. De ingezette dalende trend van 2014 moet in 2016 op het gebied van woningcriminaliteit worden gehandhaafd. De straatroof, overvallen en geweldsdelicten moeten minder zijn dan in 2015. Het cijfer van de doelstelling in 2016 is afgeleid uit de doelstelling voor 2019 uit het IVP. De daarin vermelde daling voor 2019 is gedeeld door vier, zijnde het aantal jaren in de periode 2016-2019.</p>
Jeugd	<p>De ervaren overlast met betrekking tot jongeren bedraagt 7.5% (stadspelling 2011). Voor 2019 worden de volgende doelstellingen benoemd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dit percentage moet teruggebracht zijn tot 5% in 2018. 2. Vermindering van het aantal groepen 	<p>De ervaren overlast met betrekking tot jongeren bedraagt 7.5% (stadspelling 2011). Voor 2016 worden de volgende doelstellingen benoemd</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dit percentage moet teruggebracht zijn tot 7% 2. vermindering van het aantal groepen
Veiligheid in de buurt	<p>De ervaren verloedering 30.1% moet in 2019 teruggedrongen zijn naar 20% (Stadspelling 2011)</p> <p>Ervaren overlast m13.3% moet in 2019 afgenomen zijn tot 10% van de bevolking.</p>	<p>Ambitie Het is de ambitie om de index voor alle wijken van Vlaardingen op een voldoende te krijgen.</p> <p>Doelstelling Door het leveren van maatwerk moet zowel de subjectieve als objectieve veiligheid in alle wijken voldoende worden. In 2016 dient het percentage (ervaren fysieke verloedering) met 5% verminderd te zijn.</p>

Bijlage 4 Instrumenten IVP en instrumenten JUP 2016

Veilige woon- en leefomgeving	Instrumenten IVP	Instrumenten JUP 2016
<p>Prioriteit HIC</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Verhogen van de pakkans van daders, zodat criminaliteit wordt teruggedrongen - Focusaanpak bij woninginbraken - Persoonsgerichte Aanpak/Veiligheidshuis intensiveren - Duurzame samenwerking met politie, ondernemersverenigingen, woningcorporaties en overige betrokken actoren. - Bewustzijn vergroten bij de Vlaardingse burger door o.a. voorlichting - Bewustzijn vergroten van de mogelijkheid van Meld Misdaad Anoniem - Vergroten van het gevoel om veilig over straat te kunnen. - Preventieve acties als Donkere Dagen Offensief, preventief fouilleren (indien noodzakelijk), lokvoertuigen - Inzet van (mobiele) cameratoezicht - Aangaande huiselijk geweld (mishandeling) toepassen Wet Tijdelijk Huisverbod - Betrokkenheid vergroten van burgerparticipatie (Buurtpreventie, Waaks!, Buurt-whatsappgroepen, Burgernet) 	<ul style="list-style-type: none"> - Donkere Dagen Offensief houden in oktober tot maart - LBB blijven inzetten om toezicht op straat te houden, met name rondom de hotspots tijdens 'hot times' - Regionaal Team Overvallen inzetten waar nodig - Mobiele camera's door politie op door hun te bepalen hotspots en overallocaties plaatsen - Lijst met HIC -potentiële daders (HIT-lijst) permanent onder de aandacht van de politieagenten en gemeenten brengen, tevens actualiseren iedere 3 maanden. De gemeente doet hulpaanbod - Potentiële daders van criminele activiteiten worden door de politie in de gaten gehouden en preventief bezocht - Risicogebieden benoemen n.a.v. analyse aantal overvallen en acties hierop richten - Overvaltraining ondernemers en medewerkers houden, gericht op het voorkomen van slachtoffers en terugdringen van overvallers - Preventief fouilleren (momenteel opgeschort) toepassen wanneer noodzakelijk - Afpakken van criminele bezittingen - Samenwerking met drivegroep Veilig Wonen van de VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam stimuleren - Aangevers van woninginbraak, overvallen en straatroven binnen twee weken informeren over voortgang van hun aangifte - Aangaande huiselijk geweld (mishandeling) toepassen Wet Tijdelijk Huisverbod - Buurtpreventie, Buurt-whatsappgroepen en Burgernet - Veiligheidsparty's stimuleren en organiseren gericht op preventie van woninginbraken en versterken van burgerinitiatieven op dit vlak
<p>wie</p>	<p>Niet genoemd</p>	<p>Sectie Veiligheid, Toezicht en Handhaving, politie, ondernemers, wijkbewoners, OM, Veiligheidshuis</p>

NOTA VAN BEVINDINGEN - BIJLAGEN

Veilige woon- en leefomgeving	Instrumenten IVP	Instrumenten JUP 2016
<p>Prioriteit Veiligheid in de buurt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Fysieke verloederung tegengaan - Bestrijden van woonfraude (uitbuiting), woonoverlast/overbewoning en uitkerings- en belastingfraude - Bemiddeling bij woonoverlast door woningbouwcorporaties - Bemiddeling (mediation) bij burenruzie - Burgerplatforms/leefbaarheidsplatforms benutten om signaalfunctie te vergroten - Meer bekendheid geven aan Meld Misdaad Anoniem 	<ul style="list-style-type: none"> - Ieder jaar gebiedsscans door politie maken omtrent criminaliteit.- - Bestrijden van woonfraude (uitbuiting). - Bestrijden van woonoverlast/overbewoning. - Bestrijden van uitkerings- en belastingfraude. - Bemiddeling bij woonoverlast door woningbouwcorporaties. - Bemiddeling (mediation) bij burenruzie. - Woonoverlast oplossingen bespreekbaar maken op burgerplatforms/leefbaarheidsplatforms in de wijken en de signaalfunctie vergroten. - Politie moet zichtbaar zijn in de wijken. - Hotspots woninginbraken bepalen. - Drivergroep Veilig Wonen en Drivergroep Jeugd van de VeiligheidsAlliantie Rotterdam betrekken om gemeente bij te staan in hun regierol m.b.t. 'best practices' en innovatieve instrumenten. - Inzetten Sociale wijkteams m.b.t. vroegsignalering en voor inzetten hulp en ondersteuning - Interactieve bewonersavonden waarbij samen beïnvloedbare factoren worden benoemd met de daarbij behorende acties."
<p>Jeugd en overlast</p>		
<p>Prioriteit Jeugdoverlastproblematiek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Individuurgerichte aanpak van hinderlijke, overlastgevendende en criminele jeugdgroepen. - Monitoren van hanggroepen en aanpakken overlast - Handhaven verbod alcoholverkoop en -bezit aan jongeren < 18 jaar. - Afschalen van de betreffende groepen - Opleggen van samenscholingsverboden/wijkverboden op plekken waar veel overlast voor komt - Duurzame samenwerking met politie en veiligheidshuizen - Actieve helingbestrijding in samenwerking met politie 	<ul style="list-style-type: none"> - Strafrechtelijke aanpak van criminele jongeren bevorderen. - Toepassen Beke-methode door politie, gemeente, participatiewerk (jongerenwerk). - Inzetten regiegroep Jeugdoverlast voor groepsgerichte maatregelen. - Convenant Veilige Scholen uitvoeren om vroeg-signalering te bevorderen. - Toepassen principe bij minderjarige "niemand weg zonder overleg". - Handhaven verbod alcoholverkoop en -bezit aan jongeren < 18 jaar. - Toesturen brief van de burgemeester naar ouders over veroorzaken van overlast door hun minderjarige kind. In voorkomende gevallen ook het houden van gesprekken met jongeren die crimineel gedrag hebben vertoond. - Burgers stimuleren om aangifte te doen. - Criminele- en risico jongeren systeemgericht aanpakken in de Veiligheidshuizen